

**Identifikace bariér v poskytování služeb
kariérového poradenství – bariéry
na straně příjemců**

**Výsledky dotazníkového šetření na populaci
15–64 let ke vnímání kariérového poradenství**

Pavλίna Šťastnová
Ivana Eliášková

VÚPSV, v. v. i. Praha
2020

Abstrakt

S poskytováním služeb kariérového poradenství je spojeno značné očekávání, kdy se předpokládá, že významným způsobem napomohou při orientaci na trhu práce či při řešení studijních, pracovních, ale i osobních problémů jednotlivce a usnadní tak jeho cestu životem. K tomu, aby služby kariérového poradenství mohly naplňovat očekávané poslání je však nezbytné, aby měly takovou podobu, která bude odpovídat potřebám potenciálních klientů a budou nastaveny tak, aby je tito mohli využívat. Doposud však v ČR nebylo realizováno šetření mezi širokou populací (15–64 let), které by mapovalo očekávání, která od kariérového poradenství mají samotní potenciální klienti a které by se zaměřovalo na důvody využívání/nevyužívání těchto služeb či na spokojenost s nimi. Reprezentativní výzkum názorů široké veřejnosti na kariérové poradenství je tak ojedinělým zdrojem empirických dat a předkládaná souhrnná zpráva tak poskytuje dosud chybějící pohled veřejnosti na služby kariérového poradenství.

Klíčová slova: kariérové poradenství; poradci; služby kariérového poradenství; bariéry; kvalita služeb

Abstract

There are considerable expectations associated with the provision of career counselling services, which are expected to be a significant tool helping in orienting oneself on the labor market or in solving studying, working, but also personal problems of the individual and thus facilitating journey throughout his life. However, to enable career guidance services to fulfill the expected mission, it is essential that they have a form that meets the needs of potential clients and they will be set up in the way that they can use them. So far, however, in the Czech Republic no survey has been conducted among the widely population (15–64 years), which would map the expectations of potential clients themselves from career counseling and which would focus on the reasons for using / not using these services or satisfaction with them. Representative research of the general public's views on career counselling services is thus a unique source of empirical data, and the presented summary report thus provides still missing public view on career counselling services.

Keywords: career counseling; counselors; career counseling services; barriers; quality of services

Obsah

Úvod	7
1. Cíle a metody	9
2. Výsledky empirického šetření	10
2.1 Povědomí o kariérovém poradenství ve společnosti	10
2.2 Zkušenost se službami kariérového poradenství	14
2.3 Výběr vzdělávací či profesní dráhy	27
2.4 Důvody nevyužívání služeb kariérového poradenství	33
2.5 Pro koho jsou služby kariérového poradenství důležité	34
2.6 Podmínky a okolnosti využívání kariérového poradenství	36
2.7 Bariéry ve využívání kariérového poradenství z pohledu veřejnosti	48
3. Závěrečné shrnutí výsledků výzkumu	54
3.1 Shrnutí hlavních výsledků	54
3.2 Hlavní doporučení	57
Přílohy	
Příloha č. 1 Dotazník	61
Příloha č. 2 Číselník odpovědí	69

Úvod

Výstup výzkumné aktivity „Identifikace bariér v přístupu osob v preproduktivním a produktivním věku ke kariérovému poradenství v celoživotní perspektivě – bariéry na straně příjemců: výzkum veřejného mínění“ je součástí dlouhodobě řešené problematiky. Navazuje na výsledky předchozí výzkumné aktivity „Identifikace bariér v přístupu osob v preproduktivním a produktivním věku ke kariérovému poradenství v celoživotní perspektivě – bariéry na straně poskytovatelů služeb“, která cílila na zmapování stávajícího stavu v poskytování služeb kariérového poradenství v ČR, s důrazem na zmapování existujících bariér/limitů k přístupu ke kariérovému poradenství (dále KP), a to především kariérového poradenství, které je zaštitěno či poskytováno hlavními aktéry – MPSV a MŠMT, ale také neziskovými organizacemi a soukromým sektorem, který spolupracuje či působí s přesahem do státem poskytovaných služeb KP, tedy poskytuje své služby pro klienty bezplatně.

Zmapování těchto bariér bude sloužit jako výchozí materiál při nastavování služeb kariérového poradenství, které by mělo eliminovat vliv zjištěných omezení a jejich odstraněním přispět ke zvýšení kvality a využitelnosti těchto služeb.

Hlavním cílem výzkumného úkolu je podat empiricky podloženou ucelenou informaci o vnímání a využívání služeb kariérového poradenství ze strany jeho potenciálních klientů, tedy široké veřejnosti, neboť kariérové poradenství představuje jeden z účinných nástrojů pro podporu rozvoje osobnosti člověka a pro podporu navýšení jeho schopnosti vypořádat se s výše uvedeným procesem změn. Jeho význam se v této souvislosti bude nadále navyšovat, a to jak z pohledu kvalitativního, tak také kvantitativního, kdy jeho služeb bude využívat stále více klientů, neboť probíhající změny se budou dotýkat širšího spektra lidí. Rychlost společenských změn, ať již na pracovním trhu, ve vzdělávacím procesu či v jiných sociálních oblastech, je velmi vysoká. Proces zániku některých profesí, vzniku nových, doposud neznámých profesí, neustávající tlak na získání nových kompetencí i u těch profesí, které sice nezanikají, ale vnitřně se velmi výrazně proměňují, přináší vysoké nároky na flexibilitu osob a jejich schopnost vypořádat se s rychle se měnícím prostředím.

K tomu, aby služby kariérového poradenství naplňovaly očekávaný přínos jak pro jednotlivce, tak pro společnost, je nutné zajistit jejich odpovídající nastavení. To je možné pouze v případě, že jsou známy bariéry, které brání jejich plnému využívání a které omezují dosažitelnost těchto služeb. Kromě identifikace bariér byl výzkum zaměřen i na získání informací o životních situacích, ve kterých by lidé uvítali možnost vyhledat služby kariérového poradenství a také na provázanost mezi socioekonomickým postavením respondentů a postojem ke kariérovému poradenství.

Výzkum přináší ucelenou informaci o vnímání kariérového poradenství širokou veřejností, o bariérách, které znesnadňují využívání těchto služeb. Poznání bariér i očekávání, která jsou ke kariérovému poradenství vztažena, umožní nastavit rozvoj služeb kariérového poradenství tak, aby co nejvíce reflektovalo potřeby potenciálních klientů a také aby dané služby svým standardem byly v souladu s nejnovějšími trendy.

Výzkum je ojedinělý v tom, že doposud v ČR nebylo realizováno šetření mezi širokou populací (15–64 let), které by mapovalo očekávání, která od kariérového poradenství mají samotní potenciální klienti a které by se zaměřovalo na důvody využívání/nevyužívání těchto služeb či na spokojenost s nimi. Prozatím realizovaná šetření se nejčastěji zaměřovala na klienty kariérového poradenství, kteří se se službami kariérového poradenství potkávají nejčastěji, tedy na žáky základních a středních škol

a na klienty ÚP ČR. Ani šetření realizována u uvedených skupin však nezjišťovala případné bariéry, které brání využívání služeb kariérového poradenství. Výsledky výzkumu jsou tak ojedinělým zdrojem empirických dat o představě veřejnosti o kariérovém poradenství.

1. Cíle a metody

Hlavním cílem řešené problematiky „Identifikace bariér v přístupu osob v preproduktivním a produktivním věku ke kariérovému poradenství v celoživotní perspektivě – bariéry na straně příjemců“ je zmapování současného vnímání kariérového poradenství širokou veřejností, jeho vnímání včetně očekávání, která s ním má veřejnost spojena.

Pro dosažení stanoveného cíle výzkumného úkolu byla zvolena kvantitativní technika sociologického výzkumu – výzkum veřejného mínění. Realizované šetření bylo zaměřeno na zmapování povědomí široké veřejnosti o tom, co je kariérové poradenství, jaké služby poskytuje, kde jej mohou občané nalézt, co od něj očekávají. V případě respondentů, kteří měli zkušenost s využíváním služeb kariérového poradenství, bylo sledováno, za jakých okolností služby kariérového poradenství využili, co jim přinesly, zda by je využili v budoucnu, jak celkově hodnotili obdrženou službu.

Hlavním cílem výzkumného úkolu bylo přinést nové informace nejen o využívání kariérového poradenství širokou veřejností, ale také o tom, jak je kariérové poradenství širokou veřejností vnímáno.

Terénní šetření realizovala agentura ppm factum research, s. r. o. Sběr dat proběhl v prosinci 2019 a lednu 2020, zúčastnilo se jej 4 008 respondentů, přičemž 1 010 respondentů odpovídalo v interakci s tazatelem (CAPI dotazování), 2 998 respondentů bylo dotazováno metodou CAWI (online). Součástí šetření byla i pilotáž navrženého dotazníku a jeho následná úprava. Dotazník využitý pro sběr dat je přílohou této zprávy.

2. Výsledky empirického šetření

2.1 Povědomí o kariérovém poradenství ve společnosti

Z celkového počtu 4 008 respondentů jich více jak polovina (53,2 %) uvedla, že ví či zná, co je kariérové poradenství, přičemž skutečnou **znalost kariérového poradenství deklarovalo 13,4 % dotázaných**, 20,9 % pak uvedlo, že někdy o kariérovém poradenství slyšelo, avšak sami přímou zkušenost nemá a 19,0 % respondentů uvedlo, že o kariérovém poradenství slyšelo, avšak neví úplně přesně, o čem se jedná. 46,8 % dotázaných pak udalo, že o kariérovém poradenství nikdy neslyšelo. Relativně vysoký podíl osob, které udávají určitou znalost o kariérovém poradenství či o něm minimálně slyšeli, je na jednu stranu celkem uspokojivý, neboť ukazuje na to, že téměř každý druhý o těchto službách minimálně slyšel. Na druhou stranu, vzhledem k tomu, že víceméně každý, kdo prošel základní či střední školou, se měl s kariérovým poradenstvím setkat, ať již formou přímého poradenství či minimálně s informacemi o jeho možnostech, není zjištěný podíl osob, které mají nějaké povědomí o kariérovém poradenství, příliš povzbudivý a vyvolává otázku, zda je kariérovému poradenství v rámci vzdělávacího systému věnována dostatečná pozornost, zda kariérové poradenství hraje roli, která mu je tvůrci vzdělávací politiky a politiky zaměstnanosti stanovena, tedy nakolik je při rozhodování o další profesní či vzdělávací dráze skutečně využíváno.

Tabulka č. 1 **Povědomí o kariérovém poradenství**

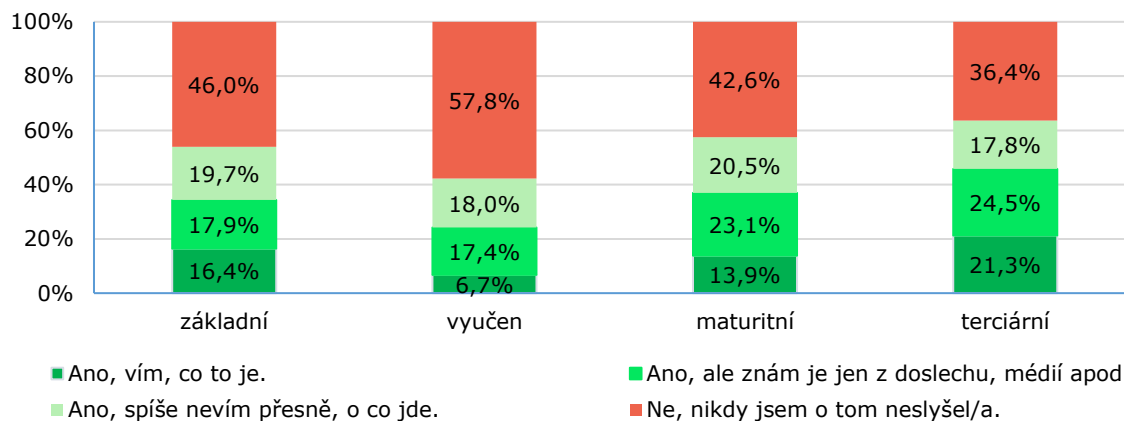
	počet respondentů	% respondentů
ano, vím, co to je	536	13,4
ano, ale znám je jen z doslechu, médií apod.	837	20,9
ano, spíše nevím přesně, o co jde	760	19,0
ne, nikdy jsem o tom neslyšel/a	1 875	46,8
celkem	4 008	100,0

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Zajímavý pohled na povědomí o kariérovém poradenství poskytují výsledky v souvislosti se vzděláním respondentů. K tvrzení, že dotázaný ví, co je kariérové poradenství, se nejčastěji přihlásili **absolventi terciárního vzdělání** (tedy VOŠ nebo VŠ), a to více než pětina z nich (21,3 %). Druhou nejčetnější skupinou byli **dotázaní se základním vzděláním**, kteří se k tomuto vyjádření přiklonili v 16,4 %. Následují absolventi středního vzdělání s maturitou, u kterých jde o 13,9 %. Nejméně dobrou znalost o kariérovém poradenství vyjádřili respondenti z řad vyučených, mezi kterými ví, o čem je kariérové poradenství, pouze 6,7 % z nich. Ačkoliv by se mohlo zdát, že se stoupající úroveň dosaženého vzdělání poroste i povědomí o kariérovém poradenství, není to tak jednoznačné. Příčinu lze spatřovat zřejmě v situaci, kdy lidé se základním vzděláním se více než ostatní vzdělanosti skupiny ocitají mezi nezaměstnanými či jejich ekonomická situace je obtížnější, a tudíž častěji vyhledávají služby poskytované ÚP ČR či neziskovými organizacemi zaměřenými na pomoc lidem s ekonomickými problémy, kde je jim poskytováno i kariérové poradenství. Je zde tedy značný předpoklad toho, že právě lidé se základním vzděláním služby kariérového poradenství již využili (či

vyžívají) a mají tedy představu o tom, co to kariérové poradenství vlastně je. Vysoký podíl zastoupení vysokoškoláků pak odpovídá tomu, že se s kariérovým poradenstvím setkali během studia (ať již na střední nebo vysoké škole, kdy každá vysoká škola musí mít poradenské centrum pro své studenty), a to jak při využití jeho služeb nebo alespoň v teoretické rovině (v rámci přednášek).

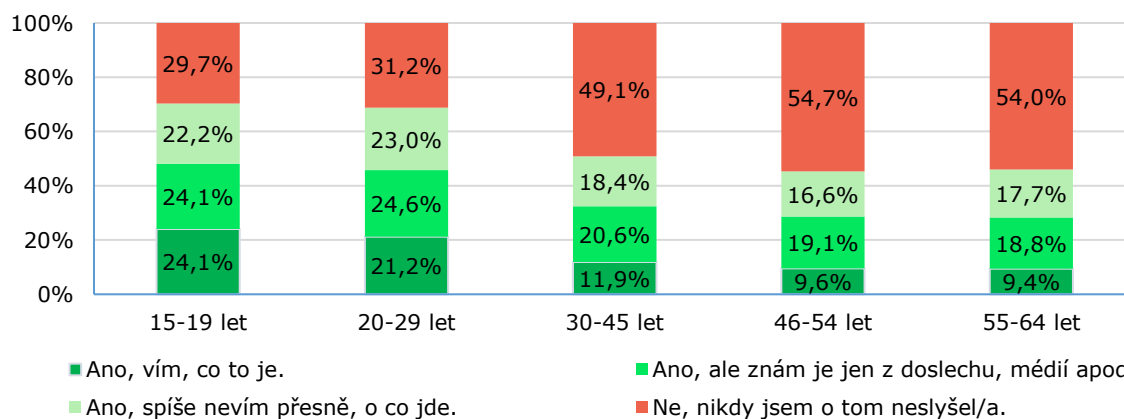
Graf č. 1 **Povědomí o kariérovém poradenství podle dosaženého vzdělání (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Také v případě sledování informovanosti o kariérovém poradenství v závislosti na věku respondentů se ukázalo, že **více informovaní jsou spíše mladší lidé**, kdy vůbec nic o kariérovém poradenství nevědělo pouze 29,7 % dotázaných ve věku 15–19 let a 31,2 % mladých lidí ve věku 20–29 let. Naopak, lidé ve věku 55–64 let ve více jak polovině případů nevěděli o kariérovém poradenství nic (54 %), obdobně odpovídali i lidé ve věku 46–54 let (54,7 %). Lidé ve věku 30–45 let se zde rozdělili zhruba na polovinu, kdy 49,1 % z nich uvedlo, že o kariérovém poradenství nemají žádné povědomí, neví, o co jde.

Graf č. 2 **Povědomí o kariérovém poradenství podle věku (v %)**

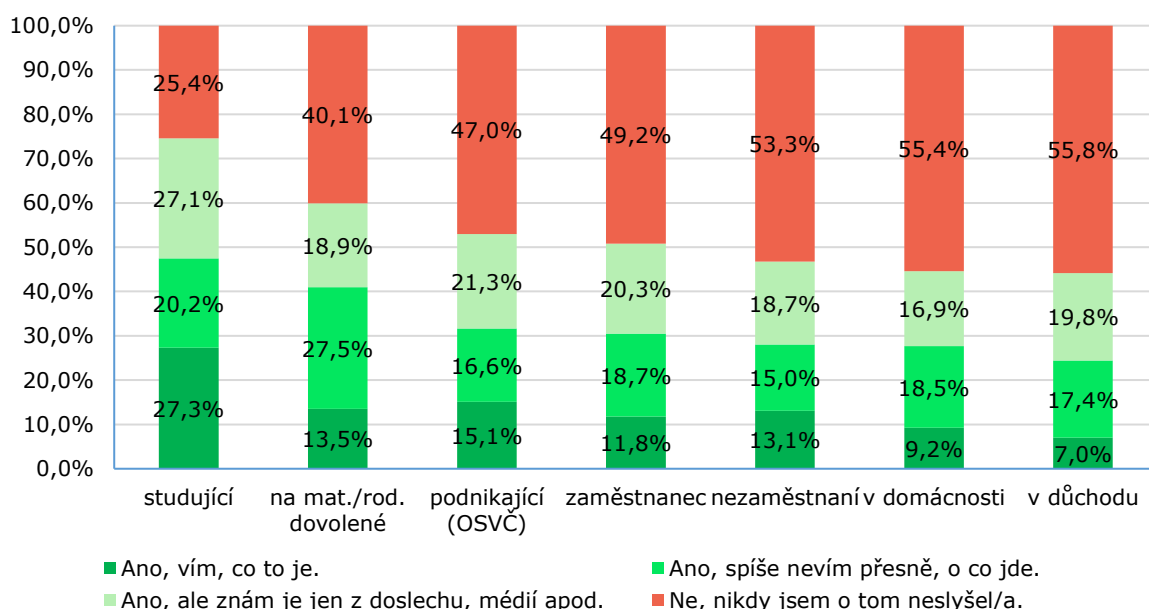

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

2. Výsledky empirického šetření

Pro potvrzení hypotézy, že nejlepší povědomí o tom, co je kariérové poradenství, mají mladí lidé, a to zejména díky tomu, že studují a ve škole se o kariérovém poradenství dozvídají, se podívejme na výsledky podle ekonomického statusu respondentů. Výsledky podle ekonomického statusu dotázaných ukázaly, že jednoznačně **největší povědomí o kariérovém poradenství mají studující**, mezi kterými neví, co je kariérové poradenství, pouze čtvrtina dotázaných. Na opačné straně stojí lidé v důchodu, kde o kariérovém poradenství nic neví více jak polovina dotázaných. Nadpoloviční většina dotázaných, která neví nic o kariérovém poradenství, se vyskytuje také mezi osobami v domácnosti (viz graf č. 3). Trochu překvapivě se nadpoloviční většina dotázaných bez znalostí kariérového poradenství nachází i ve skupině nezaměstnaných, u kterých byl předpoklad, že služby kariérového poradenství využívají v důsledku evidence na Úřadu práce ČR. Mezi zaměstnanými nemá o kariérovém poradenství představu 49,2 % respondentů. Obdobně mezi podnikajícími jde o 47,0 %.

Graf č. 3 **Povědomí o kariérovém poradenství podle ekonomické činnosti (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Z údajů je tedy zřejmé, že studující se značně odlišují od všech ostatních skupin a jejich obecné povědomí o kariérovém poradenství je na vyšší úrovni, než je tomu u ostatních skupin obyvatelstva. Jednoznačně lze toto dávat do souvislosti s tím, že se s kariérovým poradenstvím v nějaké podobě setkávají v průběhu své vzdělávací dráhy. To potvrzuje i zjištění, že studující mají také nejvyšší podíl těch, kteří vědí, co vlastně je kariérové poradenství (27,3 %).

Získané údaje ukazují na to, že **povědomí o kariérovém poradenství je spojeno zejména se vzdělávacím procesem**, kdy jak rozložené podle vzdělání, tak podle věku i ekonomického statusu přináší informaci, že nejčastěji vědí, o co v případě kariérového poradenství jde, skupiny spojené právě se vzděláváním – lidé s terciálním vzděláním, v mladším věku, studující. Potvrzují se zde tendence zjištěné v přechozím výzkumu prováděném u poskytovatelů kariérového poradenství, u kterých byla vysledována výrazná tendence orientovat svoje služby na žáky a studenty škol.

V dalším kroku se výzkum zaměřil na zmapování toho, **od jakých institucí lidé služby kariérového poradenství očekávají**, s kým mají jejich poskytování spojeno. Pokud měli respondenti určit (bez pomoci tazatele), kdo služby kariérového poradenství u nás poskytuje, pak nejčastěji uváděli **Úřad práce ČR, školy a pedagogicko-psychologické poradny**. Následovaly orgány státní správy či samosprávy a specializované agentury či centra pro kariérové poradenství nebo i pracovní agentury (viz tabulka č. 2).

Tabulka č. 2 **Poskytovatelé kariérového poradenství (dle názorů respondentů)**

	počet respondentů	% respondentů
Úřad práce ČR	2 206	55,0
škola / pedagogicko-psychologická poradna	1 033	25,8
MPSV / ČSSZ / kraj / magistrát	558	13,9
agentury / centra pro kariérové poradenství	299	7,5
pracovní agentury	286	7,1
firmy – zaměstnavatelé	148	3,7
neziskové organizace	95	2,4
internet	63	1,6
bankovní/finanční instituce	45	1,1
jiné	195	4,9
neví, nedokáže určit	553	13,8

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Jak je z tabulky patrné, bez ohledu na to, zda dotázaní věděli, co je kariérové poradenství či nikoliv, směřovali instinktivně poskytování kariérového poradenství zejména na **instituce, které se zabývají uplatněním na trhu práce a vzděláváním**. Dále pak kariérové poradenství spojovali s institucemi, které mají spojeny s podporou při plánování a rozhodování o nějaké významné události či s podporou v obtížných životních situacích. **Za inspirující** zde můžeme pokládat odpovědi ve smyslu, že by kariérové poradenství měla poskytovat **specializovaná centra**. Myšlenka sítě kariérových center není nová, avšak v praxi se doposud nerealizovala. Takovýchto center je v České republice velmi málo a pokud někde vznikla, jde o ojedinělou aktivitu nejčastěji kraje či neziskové organizace. V současné době však znovu ožívají snahy po vybudování sítě specializovaných center poskytování kariérového poradenství, neboť se jako nedostatečná praxe ukazuje současný systém poskytování služeb kariérového poradenství, kdy jej v naprosté většině poskytují buď školy nebo pobočky Úřadu práce. Takto nastavené služby kariérového poradenství však nedokáží pokrýt tu nejrozsáhlejší skupinu, tedy lidi v aktivním věku, kteří pracují a nepatří ani mezi studující, nezaměstnané či jinak znevýhodněné na trhu práce.

Pokud byl respondentům předložen výčet možných **poskytovatelů kariérového poradenství**, pak se jejich pozornost upírala zejména na **Úřad práce ČR, nezávislé agentury či školy**.

Tabulka č. 3 **Instituce poskytující kariérové poradenství – výběr z možností** (kladné odpovědi, možnost vícečetné volby)

	počet respondentů	% respondentů
úřad práce	3 573	89,1
nezávislé instituce, např. pracovní agentury	3 052	76,1
školy	2 994	74,7
sociální služby	2 270	56,6
neziskové organizace	2 078	51,8
zaměstnavatelé	1 754	43,8

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Z porovnání výsledků obou přístupů, tedy jak výběr z předvolených odpovědí, tak odpovědi na základě úvahy dotázaných, plyne, že lidé za hlavního nositele v oblasti kariérového poradenství vnímají **Úřad práce ČR, školy a také nezávislé poskytovatele**. Při identifikaci institucí, které by měly poskytovat služby kariérového poradenství nejsou patrné výraznější rozdíly mezi sledovanými skupinami dotázaných. Je zřejmé, že v umístění služeb do vhodných institucí panuje shoda napříč jednotlivými kategoriemi.

2.2 Zkušenost se službami kariérového poradenství

Významná část šetření byla zaměřena **na zkušenosti s kariérovým poradenstvím**, zejména na osobní zkušenost, která určuje, jak velký podíl veřejnosti se v dosavadním životě přímo setkal s tímto druhem služeb, za jakých okolností, jak přispěly ke kvalitě jeho života.

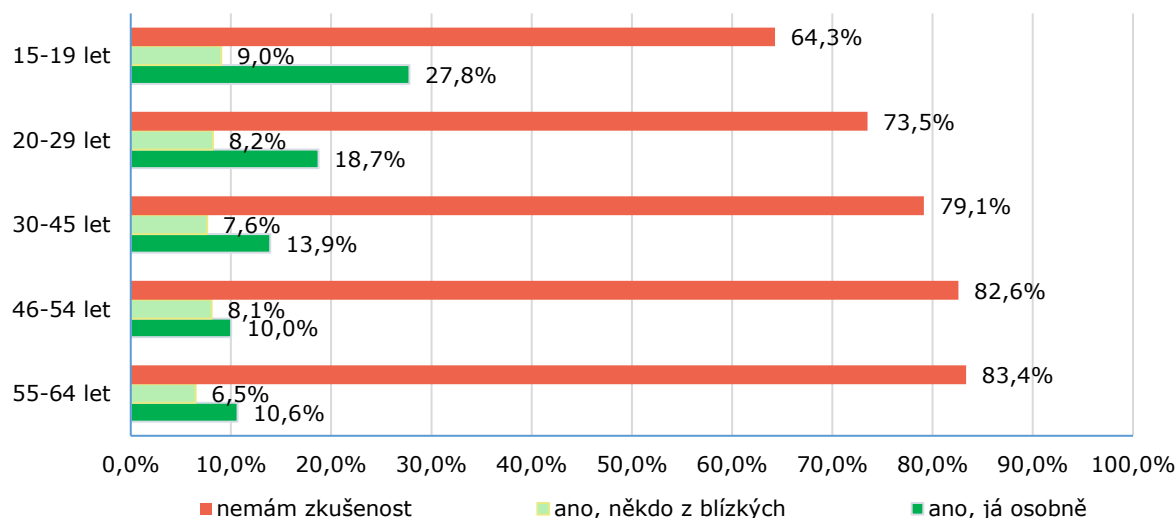
Ačkoliv by se se službami kariérového poradenství měl během svého života setkat téměř každý, kdo navštěvoval základní či střední školu (zejména při výběru školy vyšší úrovně – střední či vysoké), předpokládali jsme, že přímá zkušenost v běžné populaci bude spíše na nižší úrovni, neboť z předchozích výzkumů je zřejmé, že kapacity poskytovatelů kariérového poradenství neumožňují dosáhnout na všechny zástupce cílových skupin. Tento předpoklad získaná data potvrdila, kdy **zkušenost se službami kariérového poradenství** (ať již osobní či někoho blízkého) **vedla cca pětina dotázaných** (21,3 %, 855 dotázaných), přičemž 14,3 % respondentů mělo přímou osobní zkušenost (573 odpovědí), tedy služeb kariérového poradenství využili oni sami, a 7,7 % (307 odpovědí) dotázaných uvedlo, že služeb kariérového poradenství využil někdo z jejich blízkých (nejčastěji děti, sourozenci). V 25 případech měli dotázaní jak přímou osobní zkušenost se službami kariérového poradenství (využili je oni sami), tak i zkušenost nepřímou, kdy služeb kariérového poradenství využil někdo z jejich blízkých.

Mezi těmi, kteří **využili služeb kariérového poradenství osobně** (573 respondentů), **převažovaly ženy**, kdy činily 60,7 % osob s přímou osobní zkušeností. Pokud se podíváme na strukturu osob s přímou osobní zkušeností podle věku, tak je zřejmé, že nejvyšší podíl osob s přímou osobní zkušeností najdeme mezi nejmladší věkovou skupinou (15–19 let).

Ve věku 15–19 let uvedlo 27,8 % dotázaných, že má přímou osobní zkušenost s kariérovým poradenstvím. Druhou nejčetnější skupinou jsou mladí ve věku 20–29 let. Již s odstupem následují další věkové skupiny, kdy nejméně často měli osobní zkušenost (přímou i nepřímou) starší lidé (od 46 let výše), kteří ji deklarovali pouze v cca 10 % případů.

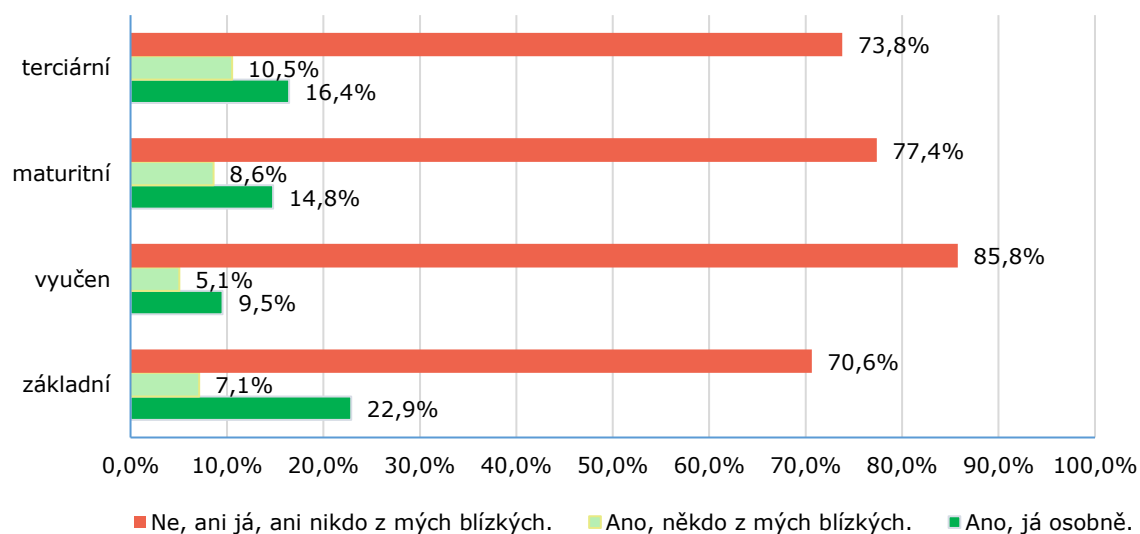
U rozložení podle výše dosaženého vzdělání se ukázalo, že nejčastěji mají osobní zkušenost s kariérovým poradenstvím lidé se základním vzděláním (22,9 % přímou osobní zkušenost) a lidé s dosaženým terciárním vzděláním (16,4 %). Nejméně osob s osobní zkušeností pak najdeme mezi vyučenými (9,5 % přímou osobní zkušenost, 5,1 % nepřímou osobní zkušenost).

Graf č. 4 **Osobní zkušenost s kariérovým poradenstvím podle věku (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Graf č. 5 **Osobní zkušenost s kariérovým poradenstvím podle dosaženého vzdělání (v %)**

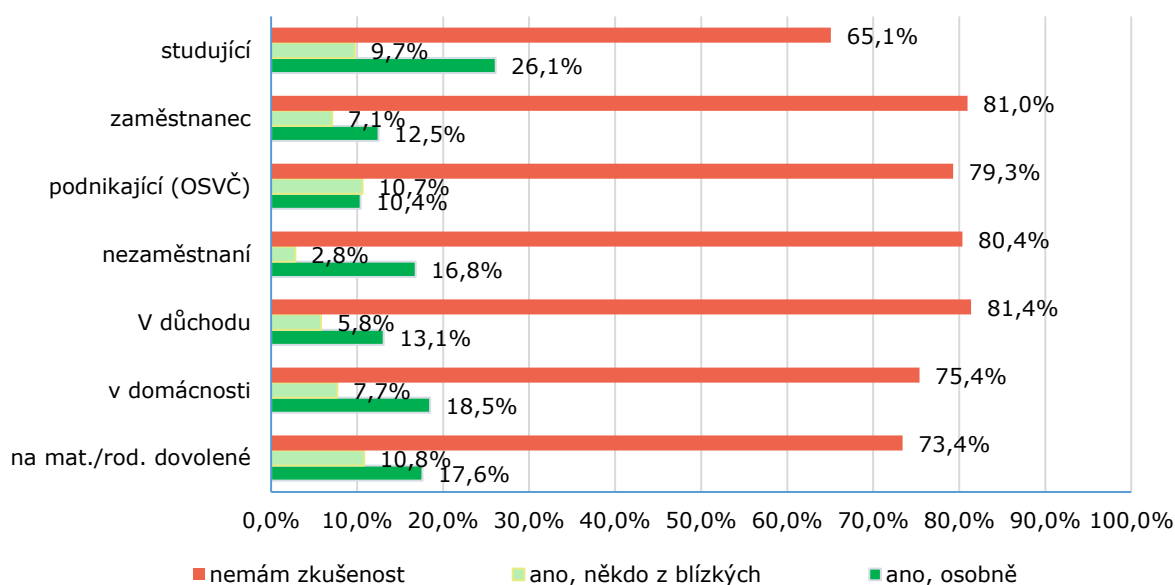

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

2. Výsledky empirického šetření

V souvislosti s typem ekonomické činnosti se ukazuje, že nejčastěji mají **přímou osobní zkušenost s kariérovým poradenstvím studující**, ti ji udali v 26,1 %. Naopak nejméně častá byla přímá osobní zkušenosti mezi podnikateli či OSVČ (10,4 % z nich). Struktura odpovědí tak potvrzuje fakt, že kariérové poradenství cílí především na žáky a studenty, kteří se s ním setkali nejčastěji ze všech.

Graf č. 6 **Osobní zkušenost s kariérovým poradenstvím podle druhu ekonomické činnosti** (v %)

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

V dalším kroku se pozornost zaměřila na **identifikaci životních situací**, ve kterých se respondenti, kteří uvedli, že oni nebo jejich blízcí služeb kariérového poradenství již někdy využili, na poskytovatele kariérového poradenství obrátili.

Tabulka č. 4 **Životní situace, ve kterých bylo využito kariérové poradenství** (možnost vícečetných odpovědí)

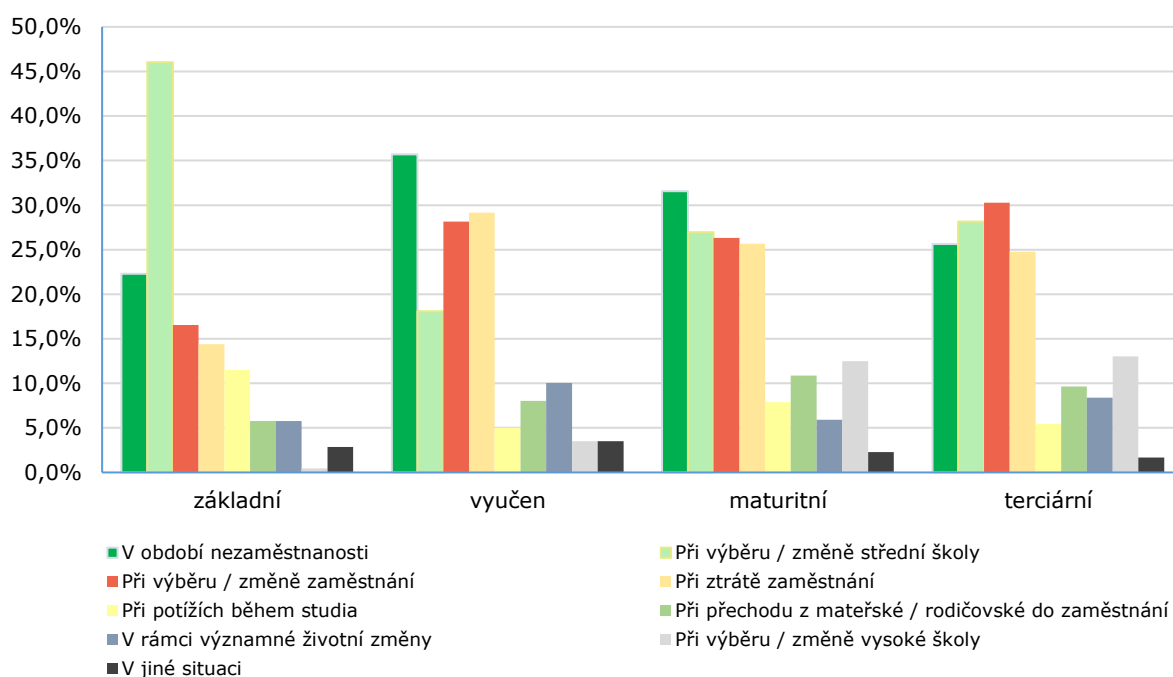
	počet respondentů	% respondentů
v období nezaměstnanosti	259	30,3
při výběru / změně střední školy	249	29,1
při výběru / změně zaměstnání	231	27,0
při ztrátě zaměstnání	215	25,1
při výběru / změně vysoké školy	98	11,5
při přechodu z mateřské / rodičovské dovolené do zaměstnání	80	9,4
v rámci významné životní změny (změna zdr. stavu, vyhoření,...)	66	7,7
při potížích během studia	63	7,4
v jiné situaci	22	2,6

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Nejčastěji k tomu docházelo **v případě nezaměstnanosti** (30,3 % z těch, kteří využili služeb kariérového poradenství), **při výběru či změně střední školy** (29,1 %), **při výběru/změně zaměstnání** (27,0 %) a také **při ztrátě zaměstnání** (25,1 %). S již výraznějším odstupem následují další životní situace jako při výběru či změně vysoké školy (11,5 %), při přechodu z mateřské či rodičovské dovolené do zaměstnání (9,4 %) a také při změně zdravotního stavu, pocitu vyhoření apod. (7,7 %) nebo při potížích během studia (7,4 %). Jak je z odpovědí patrné, lidé využívají služeb kariérového poradenství zejména tehdy, když jde o životní situace, které jsou spojeny s radikální změnou, přičemž jde často o situaci, kde pomoc nabízí stát skrze své instituce – Úřad práce nabízí kariérové poradenství pro lidi, kteří přišli o zaměstnání či jej mění, školy nabízejí kariérové poradenství primárně při výběru střední či vysoké školy.

Je patrné, že **lidé vyhledávají služby kariérového poradenství ve zlomových okamžicích života, které jsou provázány s prací či vzděláváním**. V jiných situacích, zejména když se problémy hromadí v delším časovém horizontu, jsou služby kariérového poradenství vyhledávány výrazně méně často. Jde o důsledek nízké úrovně propagace a informovanosti o šíři záběru služeb kariérového poradenství, kdy si lidé tyto služby spojují téměř výhradně se ztrátou zaměstnání nebo s výběrem školy.

Graf č. 7 **Životní situace, ve kterých využito kariérové poradenství podle vzdělání** (v %)

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Dotázaní mohli uvést i více možností, přičemž nejčastěji šlo o výběr střední školy, poradenství v nezaměstnanosti a změnu či ztrátu zaměstnání, a to u všech kategorií vzdělání. Ostatní situace jsou již méně frekventované. Z grafu je zřejmé, že z těch, co někdy využili služby kariérového poradenství, při zohlednění dosaženého vzdělání, se

2. Výsledky empirického šetření

od ostatních odlišují zejména lidé se základním vzděláním, kteří ve srovnání s ostatními méně využili kariérové poradenství v období nezaměstnanosti. Naopak jej nejčastěji využívali při výběru/změně střední školy. Výsledky tak naznačují, že žáci se ke kariérovému poradci obracejí zejména při potížích, které se však ne vždy podaří vyřešit a žáci pak předčasně ze školy odcházejí.

V této souvislosti bylo také sledováno, kdo byl **poskytovatelem kariérového poradenství** daným osobám. Jak se ukazuje, tak nejčastěji se lidé s kariérovým poradenstvím setkali na **Úřadu práce ČR**, kde jej využila více jak polovina respondentů (59,4 % z těch, kteří osobně nebo někdo z jejich blízkých kariérové poradenství využili). Následuje **škola**, kde se s kariérovým poradenstvím setkala cca třetina dotázaných (34,5 %). U ostatních institucí je již zastoupení výrazně nižší, kdy v nich vyhledala služby kariérového poradenství méně než desetina lidí, kteří někdy v životě využili služeb kariérového poradenství.

Tabulka č. 5 **Instituce, které poskytly respondentům kariérové poradenství** (možnost vícečetných odpovědí)

	počet respondentů	% respondentů
Úřad práce ČR	508	59,4
škola	295	34,5
soukromý poradce	81	9,5
zaměstnání	79	9,2
někde jinde (nejčastější odpovědi: PPP, prac. agentura, ČSSZ,...)	39	4,6
jiná státní či samosprávná instituce	28	3,3
nezisková organizace	24	2,8

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Samozřejmě, že někteří lidé využili služeb kariérového poradenství poskytované více různorodými organizacemi. Pokud se tedy zaměříme na kombinace institucí, které lidé v případě využití služeb kariérového poradenství navštívili, pak nejčastěji kombinovali využití kariérového poradenství poskytované školou a na Úřadu práce, přičemž poradenství v obou typech organizacích využilo 87 respondentů. Druhou nejčastější kombinací využití služeb je využití kariérového poradenství jak na Úřadu práce, tak u soukromého poradce, kdy oba poskytovatele navštívilo 25 respondentů. Následuje kombinace služeb Úřadu práce a zaměstnavatele, kdy obě instituce poskytly poradenství 24 respondentům, či kombinace služeb poskytovaných školou a zaměstnavatelem (18 dotázaných).

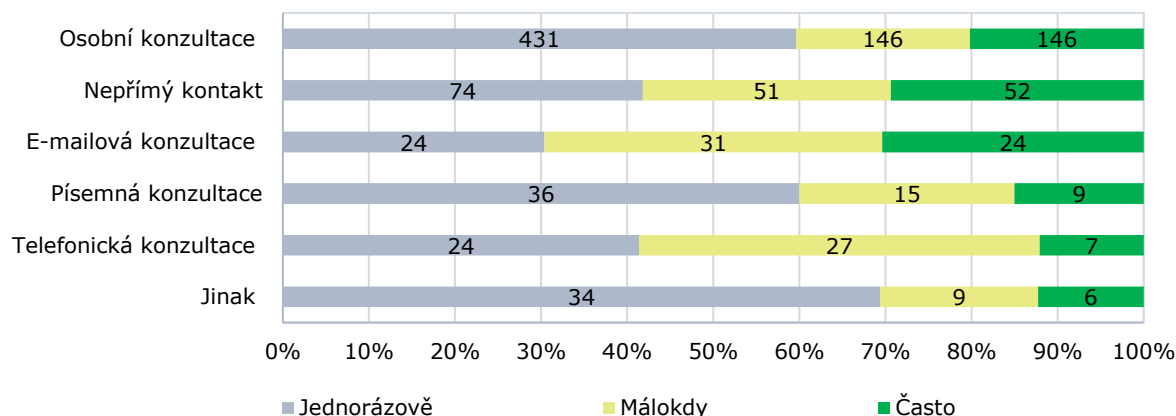
V rámci zkušeností s využitím kariérového poradenství byla také sledována otázka typu **komunikace s kariérovým poradcem**, přičemž pozornost byla také věnována tomu, zda šlo pouze o jednorázovou konzultaci či o opakovaný proces.

Tabulka č. 6 **Způsob komunikace s kariérovým poradcem** (možnost vícečetných odpovědí)

	počet respondentů	% respondentů
osobní konzultace s poradcem	723	84,6
telefonická konzultace s poradcem	58	6,8
písemná konzultace s poradcem	60	7,0
e-mailová konzultace s poradcem	79	9,2
nepřímo, např. prostřednictvím různých informačních portálů, brožur, letáků apod.	177	20,7
jinak	49	5,7

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Jak je patrné, nejčastěji šlo o **osobní konzultaci**, kterou absolvovalo 84,6 % z těch, kteří někdy využili služeb kariérového poradenství. Druhým nejčastějším způsobem byl **nepřímý kontakt**, tedy způsob, kdy poradenství probíhalo prostřednictvím **informačních portálů, brožur, letáků či jiným způsobem**, kdy nedocházelo k přímému kontaktu poradce a klienta. S tímto typem se potkalo 20,7 % respondentů. Již výrazně méně probíhala konzultace s kariérovým poradcem prostřednictvím emailové komunikace (9,2 %), písemná konzultace (7,0 %) či konzultace po telefonu (6,8 %).

Graf č. 8 **Typ využití konzultace s kariérovým poradcem a její frekvence** (absolutní počty)

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

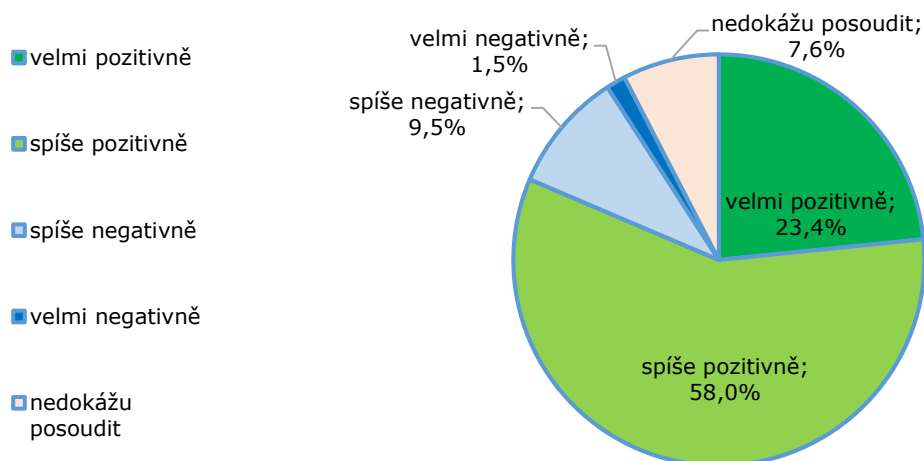
Graf přináší informaci o tom, jak často byly dané typy poradenství klienty využívány. Pokud jde o **osobní konzultace**, je zřejmé, že tento typ poskytování služby byl nejčastěji využíván **jednorázově**. Je nezbytné zde přihlídnout k tomu, že záleží na situaci klienta, zda vyžaduje opakovanou návštěvu či stačí jednorázová. Naopak, **nejčastěji k opakovanému, častému kontaktu mezi poradcem a klientem docházelo v případě e-mailové komunikace** či při využití nepřímé podpory. Je možné zde předpokládat, že v případě e-mailové komunikace či nepřímé podpory je

2. Výsledky empirického šetření

nezbytné některé věci dovysvětlit. Současně je i tento způsob konzultace nejméně finančně náročný, a tudíž je možné jej realizovat opakovaně.

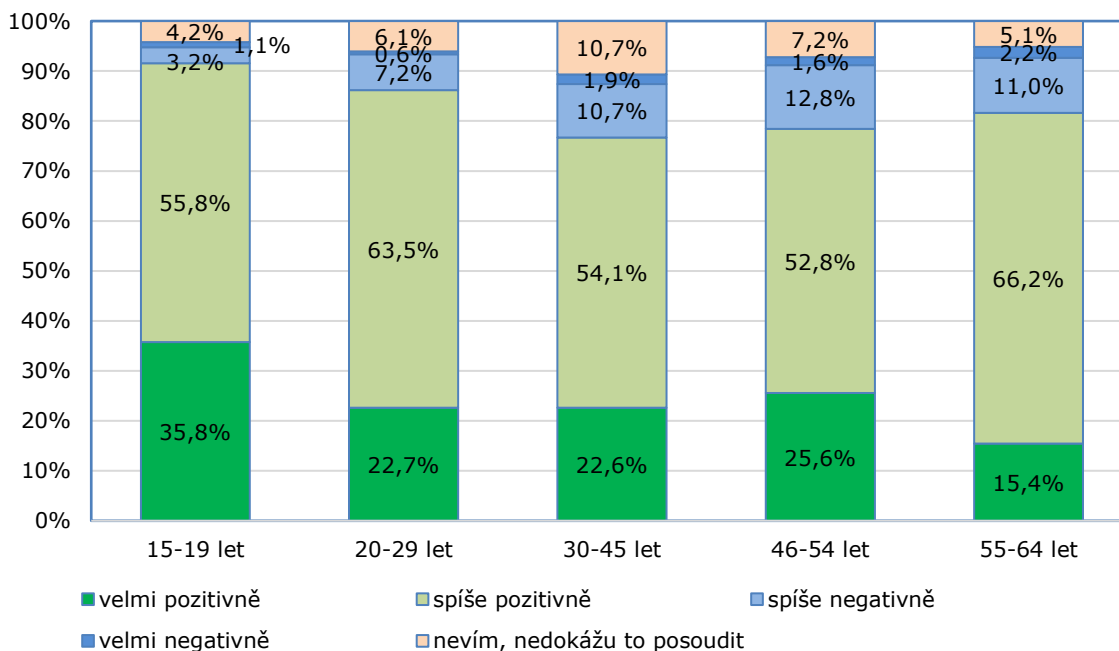
Pokud měli lidé, kteří služeb kariérového poradenství někdy v průběhu života využili, či jich využili jejich blízcí, **zhodnotit průběh poskytnuté služby**, pak lze konstatovat, že naprostá většina z nich jej **hodnotila pozitivně**, kdy 81,4 % z těch, kteří někdy využili služeb kariérového poradenství, bylo se službou spokojeno.

Graf č. 9 **Zhodnocení průběhu poskytovaného poradenství (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

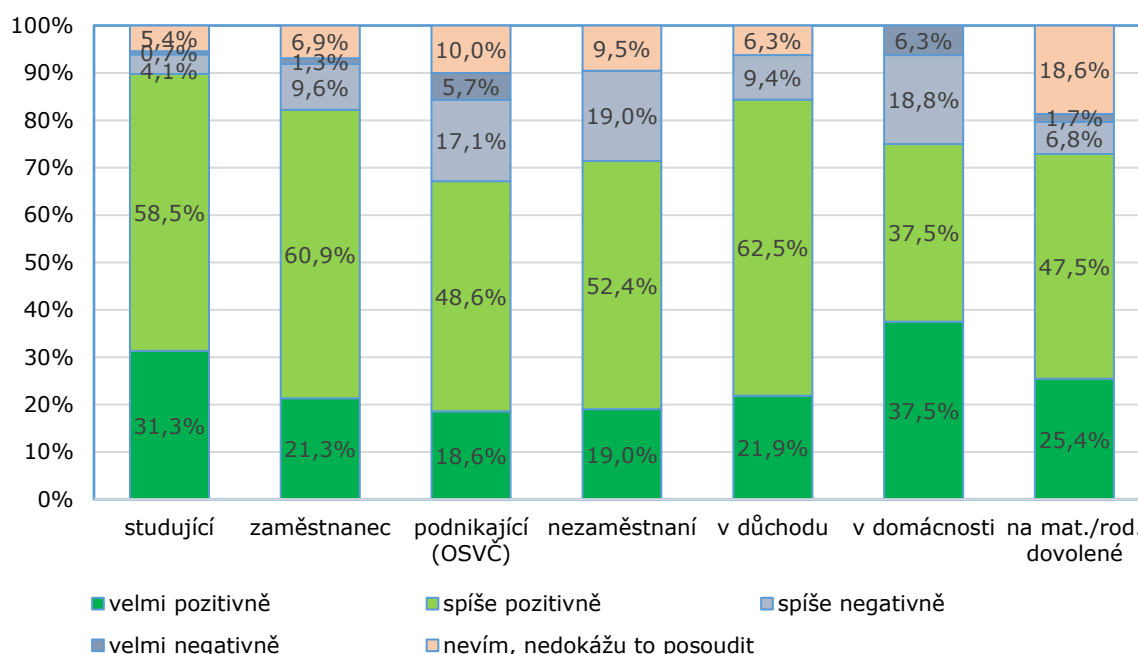
Graf č. 10 **Zhodnocení průběhu poskytovaného poradenství podle věku (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Výsledky také ukazují, že na spokojenost s průběhem poradenství nemá vliv pohlaví dotázaných, ani výše dokončeného vzdělání. Naopak, hodnocení bylo ovlivněno věkem a vykonávanou ekonomickou činností. V závislosti na věku se ukázalo, že **nejvyšší spokojenost projevovali mladí lidé**, zejména pak lidé ve věku do 19 let (91,6 % bylo spokojeno). Nejnižší úroveň pozitivního hodnocení vyjádřili lidé středního věku, kdy úroveň jejich spokojenosti se pohybovala pod 80 %. Role věku se promítla i do hodnocení v závislosti na ekonomické činnosti respondentů, kdy **nejspokojenější byli zástupci studujících**, kteří poskytnuté služby vnímali pozitivně v 89,8 % případů.

Graf č. 11 **Zhodnocení průběhu poskytovaného poradenství podle ekonomické činnosti (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

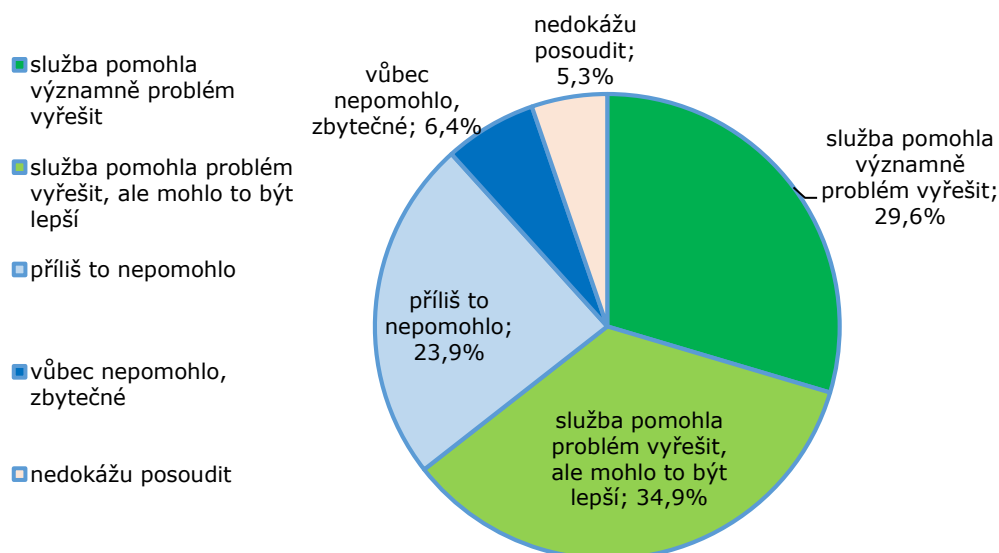
Ke skupině studujících měli nejbližší lidé v důchodu a zaměstnanci, kteří služby kariérového poradenství hodnotili pozitivně v 84,4 %, respektive 81,9 % případů. U ostatních skupin bylo zaznamenáno již výrazně nižší pozitivní hodnocení – u osob samostatně výdělečně činných šlo o 77,2 %, u osob v domácnosti o 75,0 %, u nezaměstnaných o 71,4 % a u osob na mateřské či rodičovské dovolené o 69,9 %. Ze získaných údajů lze usuzovat, že nejvyšší míru spokojenosti projevovali lidé, kteří se přímo nepohybují na trhu práce, a to zejména z důvodu věku, kdy buď ještě na trh práce nevstoupili nebo z něj již odešli. Druhou nejspokojenější kategorií vytvářejí lidé, kteří mají relativně stabilní postavení na trhu práce a aktivně pracují – zaměstnanci a OSVČ. Nejméně pozitivně pak služby hodnotili lidé, kteří nejsou aktivní na trhu a současně jsou ve věku, kdy by na něm měli být aktivní, tedy nezaměstnaní, osoby v domácnosti či osoby na mateřské/rodičovské dovolené. Můžeme zde usuzovat, že jde o osoby, které využily služeb kariérového poradenství s cílem posílit své šance na získání zaměstnání, avšak s výsledkem spokojeny nejsou, zřejmě nenalezly zaměstnání, které by jim vyhovovalo.

2. Výsledky empirického šetření

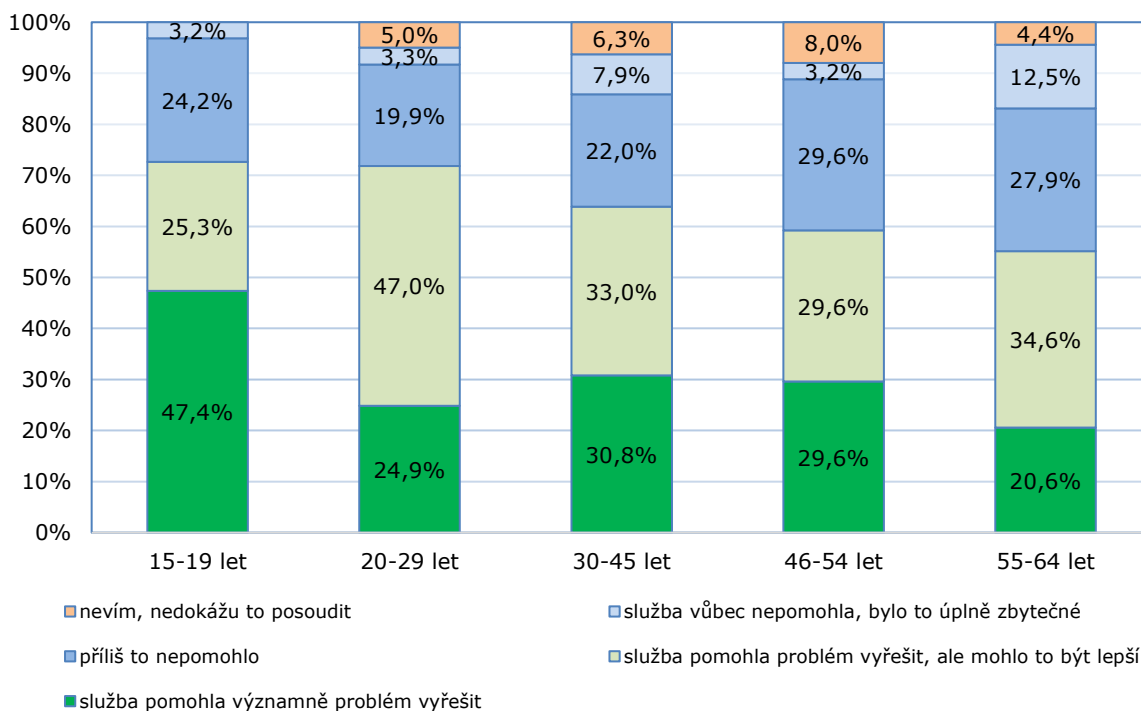
Respondenti měli dále určit, zda jim **poskytnutá služba pomohla vyřešit problém**, se kterým danou službu vyhledali, tedy jak byla poskytnutá **služba pro ně užitečná**.

Jak je vidět v následujícím grafu, **u hodnocení užitečnosti** poskytnuté služby kariérového poradenství **již není dosahováno tak vysoce příznivého hodnocení** jako v předchozím případě, nicméně **jde stále o významně pozitivní hodnocení**. 64,5 % respondentů uvedlo, že jim poskytnutá služba pomohla v řešení problému, se kterým ji vyhledali. Přibližně pro čtvrtinu dotázaných nebyla poskytnutá služba příliš velkým přínosem a zhruba pro každého patnáctého pak poskytnutá služba neměla vůbec žádný přínos a měl pocit naprosté zbytečnosti. Jako statisticky významná se zde projevila závislost na věku dotazovaných, kdy mladší věkové skupiny vnímaly poskytnuté služby pozitivněji než skupiny tvořené staršími dotázanými.

Graf č. 12 **Užitečnost poskytnuté služby** (v %)

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Graf č. 13 **Hodnocení užitečnosti poskytnuté služby podle věku respondentů** (v %)

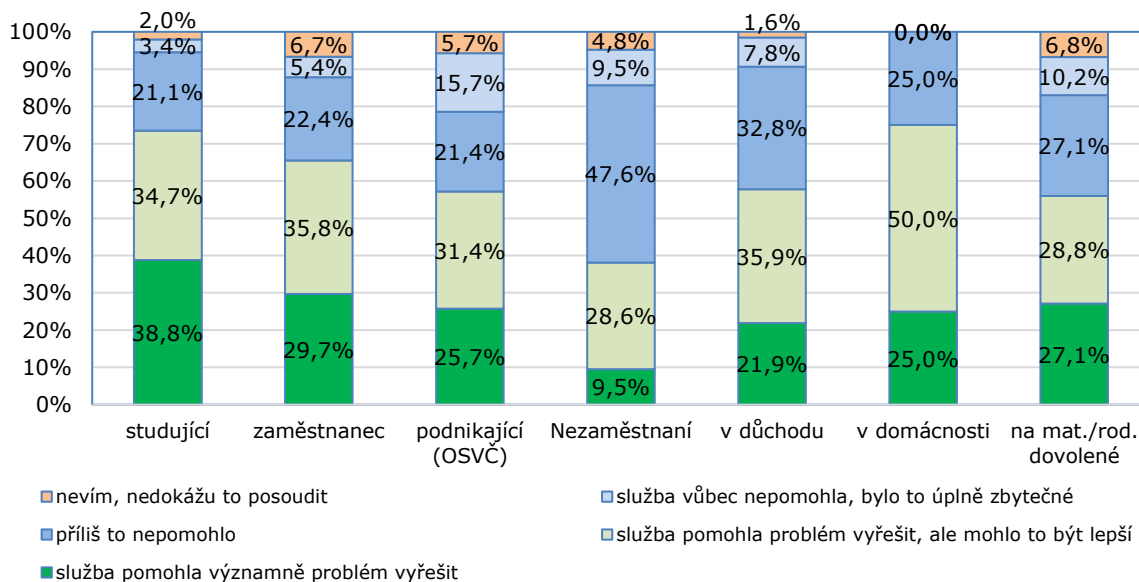
Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Graf ukazuje, že respondenti **z mladších věkových skupin** (15–19 let a 20–29 let) vnímali **častěji** než ostatní, že jim **služba pomohla**, přispěla k řešení jejich problému (72,6 %, respektive 71,8 %). **Od 30. roku** pak posouzení poskytnuté služby ve smyslu její nápomoci vyřešit daný problém již **klesá**. Určitým vysvětlením klesající spokojenosti je možné spatřovat i v odlišném postavení ve vztahu k trhu práce, kdy lze předpokládat, že mladší lidé vyhledávali pomoc spíše se studijními záležitostmi (výběr školy, řešení problémů při studiu apod.), kdežto starší pracovníci hledali spíše konkrétní pomoc s nalezením či změnou zaměstnání, které se jim ne vždy dostalo v podobě, jakou očekávali (například nalezení konkrétního zaměstnání).

Na správnost předchozího předpokladu ohledně mladých lidí a jejich motivace k vyhledání služeb kariérového poradenství ukazuje i rozložení odpovědí v závislosti na ekonomickém postavení respondentů. **Nejspokojenější skupinou zde byli studující**, kteří spolu s ženami v domácnosti ze tří čtvrtin zaujali stanovisko, že jim poskytnutá služba s řešením problému pomohla. Naopak, nejkritičtější se k poskytnuté službě vyjadřovaly osoby podnikající, na mateřské/rodičovské dovolené a nezaměstnaní, kde se cca každý desátý vyjádřil ve smyslu, že mu služba vůbec nepomohla, byla zcela zbytečná. Nezaměstnaní byli ze všech skupin nejvíce kritičtí, kdy přes polovina z nich vyslovila názor, že jim služba buď vůbec nepomohla, nebo že nijak výrazně k řešení problému nepřispěla.

2. Výsledky empirického šetření

Graf č. 14 **Hodnocení užitečnosti poskytnuté služby podle ekonomické činnosti respondentů** (v %)

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Při sledování využívání služeb kariérového poradenství se pozornost také zaměřovala na **negativní stránku poskytované služby**, tedy zda se klienti těchto služeb setkali při realizaci poradenství s něčím nepříjemným, co jim vadilo, případně je odrazovalo. Z dat vyplynulo, že **zhruba každý sedmý** z těch, kteří někdy v životě využili služeb kariérového poradenství, **zažil nějakou nepříjemnou zkušenost** spojenou s poskytnutím služby.

Tabulka č. 7 **Zkušenost s negativními jevy při poskytování kariérového poradenství**

	počet respondentů	% respondentů
ano	127	14,9
ne	566	66,2
nevím, nedokážu to posoudit	162	18,9
celkem	855	100,0

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Přehled nejčastěji uváděných nepříjemností, se kterými se klienti setkali v rámci poskytnutých služeb, přináší následující tabulka. Nejčastěji měli respondenti výhrady ke **způsobu jednání či vnímané aroganci**. Část výtek také směřovala k **obecnosti poskytnutých informací**, k jejich nekonkrétnosti. S tím souvisí i další uvedené negativum, kdy klienti vnímali, že **poradce na ně nemá příliš času** a služba se tak stala **povrchní bez zacílení** na jejich konkrétní problém. Část respondentů také uvedla, že vnímala ze strany poradce neochotu, nezájem. Část klientů také hodnotila službu jako nekvalitní, která pro ně neměla vůbec žádný přínos. V neposlední řadě si také část

dotázaných stěžovala na dlouhé čekací lhůty při objednání k poradci. Při vydefinování nepříjemných okolností nejsou žádné významné statistické rozdíly mezi jednotlivými skupinami dotázaných.

Tabulka č. 8 **Nejčastější negativní jevy při poskytování kariérového poradenství** (možnost vícečetných odpovědí)

	počet respondentů	% respondentů
způsob jednání	39	30,7
arogance	24	18,9
nízká kvalita	15	11,8
dlouhá čekací doba	8	6,3
obecnost	7	5,5
málo času, povrchní	6	4,7
neochota	6	4,7
<i>jiné</i>	19	17,3
celkem	127	100,0

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

V návaznosti na určení problémových oblastí, se kterými se klienti setkali, měli respondenti také určit, **co by přispělo ke zlepšení služeb**, se kterými se setkali (jak respondenti sami, tak někdo z jejich blízkých). Jak je zřejmé, klienti by zejména uvítali **více osobně zaměřené služby**, ať již jde o více času, který by jim poradci věnovali, více osobního přístupu poradců nebo i chování poradců. Všechny tyto náměty se prolínají se sdělenými výtkami, kdy klientům nejčastěji vadil právě málo osobní přístup či přezíravé chování. Prostor pro zlepšení respondenti vnímali i u **kvality poskytovaných informací** či v **kvalifikaci, schopnostech poradců**. Prostor pro zlepšení vnímali i u vybavení poradců včetně prostor, ve kterých je poradenství poskytováno. Při vytipování okolností přispívajících ke zvýšení úrovně kariérových služeb nebyly identifikovány významné rozdíly podle věku, pohlaví, vzdělání či ekonomické činnosti dotázaných. Je tak možné konstatovat, že jde o podněty prolínající se skrze celou sledovanou populaci.

Tabulka č. 9 **Nejčastější náměty na zlepšení služeb kariérového poradenství** (možnost vícečetných odpovědí)

	počet respondentů	% respondentů
žádné připomínky / bez výhrad	171	20,0
delší čas na klienta, častější kontakty, ...	102	11,9
lepší informace	96	11,2
chování pracovníků na úřadě / komunikace	80	9,4
osobní přístup k uchazeči	75	8,8
lepší prostory/ vybavení	52	6,1
kvalifikovanější pracovníci	41	4,8
dostupnost	15	1,8
<i>jiné</i>	130	15,2

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

2. Výsledky empirického šetření

Závěr bloku zaměřený na postoje lidí s osobní zkušeností s kariérovým poradenstvím byl věnován celkem logickému vyústění, tedy zda by **ti, kteří již mají nějaké osobní zkušenosti s kariérovým poradenstvím, jeho služby ještě někdy využili.**

Na otázku, zda by služeb kariérového poradenství ještě někdy využili, odpověděla **polovina** dotázaných, že **ano** (49,5 % z těch, kteří již služby kariérového poradenství využili) a více než čtvrtina pak dala zamítavou odpověď (27,4 % z těch, kteří mají již s kariérovým poradenstvím zkušenosti). Necelá čtvrtina pak nedokázala říci, zda by službu využila či nikoliv.

Tabulka č. 10 **Opětovné využití služeb kariérového poradenství v budoucnu**

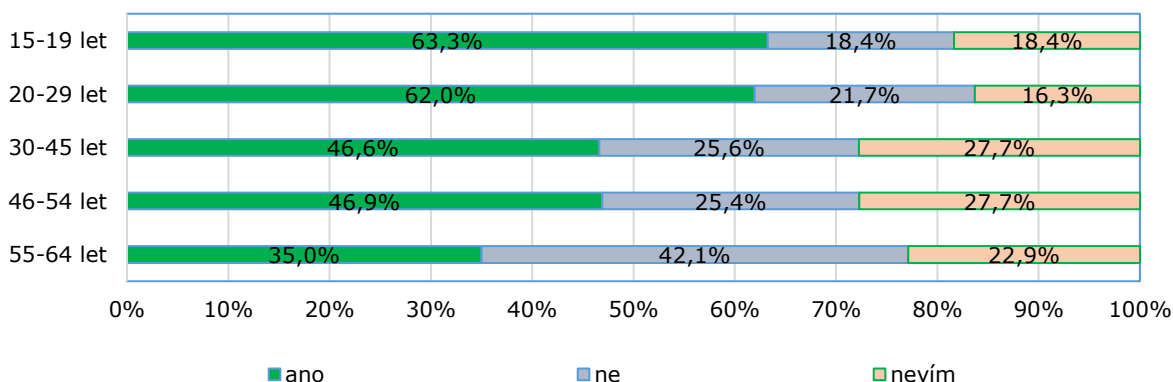
	počet respondentů	% respondentů
ano	423	49,5 %
ne	234	27,4 %
nevím, nedokážu to posoudit	198	23,2 %
celkem	855	100,0 %

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Není nijak překvapující, že z těch, kteří hodnotili, že jim poskytnutá služba pomohla řešit problém se také ve své většině vyjádřili, že by služeb kariérového poradenství znovu využili (67,2 % z těch, kterým poskytnutá služba výrazně pomohla a 55,0 % z těch, kterým také pomohla, i když to mohlo být lepší). Naopak, znovu služeb kariérového poradenství by téměř nevyužili ti, kteří dosavadní zkušenost hodnotili jako zbytečnou (pouze 12,7 % z nich by znovu vyhledalo služby kariérového poradenství), což však není nijak překvapivé.

Rozdíl v přístupu k dalšímu využití služeb kariérového poradenství není závislý ani na pohlaví ani na dosaženém vzdělání. Rozdílnost v odpovědi se odvíjí podle věku či vykonávané ekonomické činnosti. Mladí lidé (do 30 let) se častěji přiklání k možnosti dalšího využití služeb kariérového poradenství, od 30. roku života již ochota znovu daných služeb využít klesá.

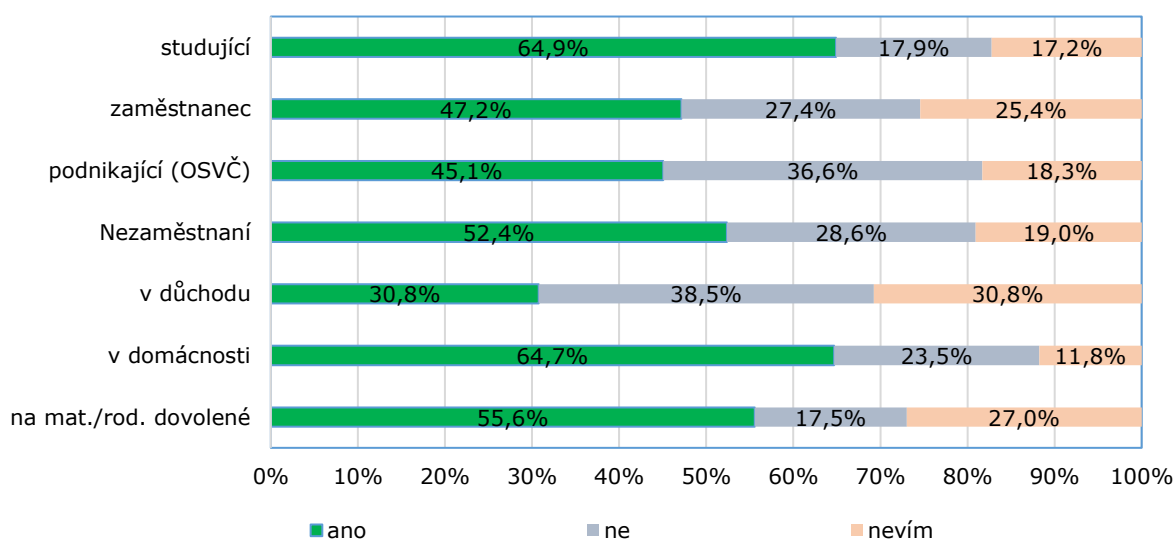
Graf č. 15 **Opětovné využití služeb kariérového poradenství v budoucnosti podle věku (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Také podle ekonomické činnosti se objevily rozdíly v plánování využití služeb kariérového poradenství. Je zřejmé, že nejčastěji se k možnosti dalšího využití služeb kariérového poradenství kloní studující, lidé v domácnosti a lidé na rodičovské či mateřské dovolené. Naopak jen velmi málo pravděpodobné je toto u lidí v důchodu či u podnikajících osob. Je patrné, že výsledky korespondují se závislostí na věku, kdy mladí lidé, často studující, jsou nejvíce nakloněni budoucímu využití služeb kariérového poradenství. Oproti tomu starší lidé v důchodovém věku se k této možnosti staví spíše odmítavě.

Graf č. 16 **Opětovné využití služeb kariérového poradenství v budoucnosti podle ekonomické činnosti (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

2.3 Výběr vzdělávací či profesní dráhy

Další blok výzkumu byl orientován na získávání informací či pomoci při řešení různých životních situací, zejména těch, které souvisí se vzdělávací či profesní dráhou. Výzkum se tak orientoval i na hledání potřebných informací nejen v rámci existujících poradenských služeb, ale obecně na to, kde lidé v určitých životních okamžicích hledají potřebné informace včetně případné rady a pomoci. Následující výsledky jsou získány již z celého dotazovaného vzorku, tedy i o těch, kteří nemají žádnou praktickou zkušenost s kariérovým poradenstvím.

Jedním z klíčových okamžiků v životě téměř všech lidí je výběr vzdělávací dráhy po ukončení základního či středního vzdělávání. V této souvislosti bylo v rámci výzkumu sledováno, zda respondentům **při výběru střední či vysoké školy někdo pomáhal**, kam se obraceli o pomoc.

2. Výsledky empirického šetření

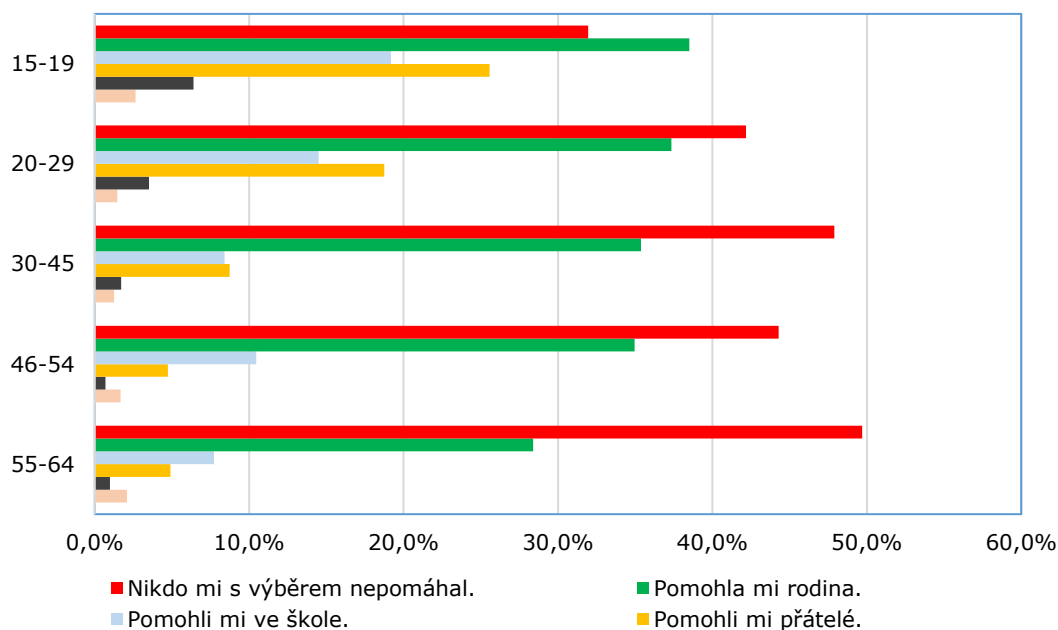
Tabulka č. 10 **Pomoc při výběru střední nebo vysoké školy** (možnost více odpovědí)

	počet respondentů	% respondentů
ne, nikdo mi s výběrem nepomáhal	1 827	45,6
ano, pomohla mi rodina	1 406	35,1
ano, pomohli mi ve škole	416	10,4
ano, pomohli mi přátelé, kamarádi, známí	403	10,1
ano, pomohli mi v jiné instituci	80	2,0
ano, pomohl mi někdo jiný	65	1,6
<i>SŠ, ani VŠ jsem nikdy nestudoval/a</i>	258	6,4

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

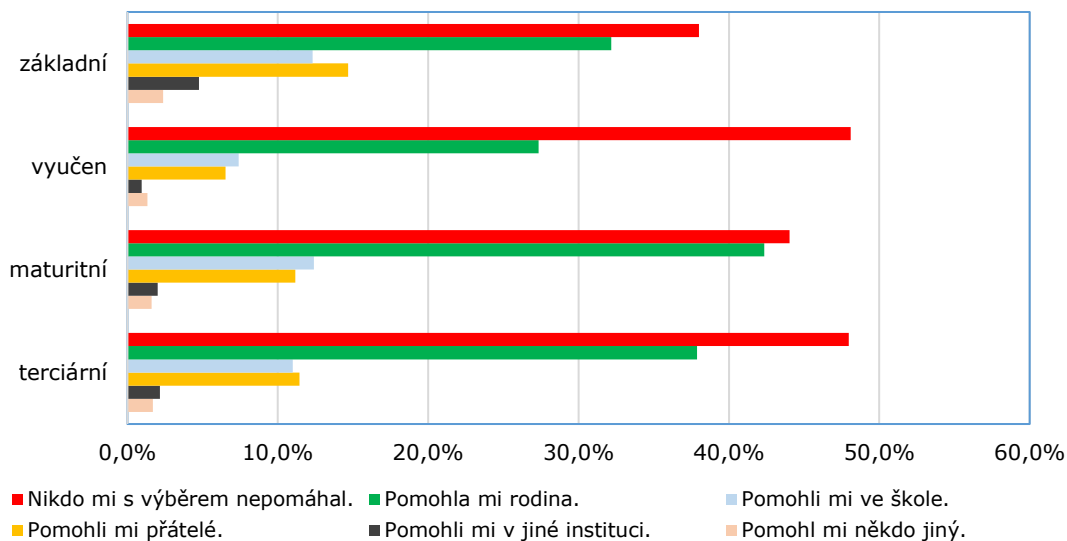
Téměř **polovina** respondentů uvedla, že jim **nikdo s výběrem školy nepomáhal**, vybírali tak zcela podle svého uvážení. Druhou nejčetnější skupinou pak byli ti, kteří se o výběru školy **radili s rodinou**, kdy jim pomáhali především rodiče (65,5 % z těch, kteří uvedli tuto variantu), dále matka (20,2 %) a otec (9,5 %). Respondenti také uváděli, že jim v rámci rodiny pomáhali další příbuzní či sourozenci. Variantu, že s výběrem školy pomohli dotázaným ve škole, volilo přes 10 % respondentů. V rámci školy nejčastěji s výběrem pomáhali **jednotliví učitelé** (63,2 % z těch, kteří uvedli, že jim pomohl někdo ve škole) nebo **poradce** (či poradenské pracoviště školy), kdy pomoc školního poradce využilo 25,0 %. Dalších 10 % dotázaných pak uvedlo, že jim s výběrem školy pomohli jejich přátelé, kamarádi či známí, tedy širší společenské kontakty (10,1 %). Nejméně se lidé o pomoc v této otázce obraceli na instituce (mimo školu), kdy tuto cestu volila pouze 2 % respondentů. Pokud se již k nějaké mimoškolní instituci o pomoc obrátili, šlo nejčastěji o Úřad práce ČR a pedagogicko-psychologickou poradnu.

Pokud se podíváme na výsledky optikou pohlaví dotázaných, uvidíme, že ženy častěji než muži vyhledávají pomoc – 47,6 % mužů uvedlo, že při výběru vzdělávací dráhy jim nikdo nepomáhal. V případě žen šlo o 43,5 %. Pokud jde vliv věku, pak je patrné, že nějaký typ pomoci využívají spíše mladší věkové kategorie. U starších osob dominuje zejména výběr vzdělávací dráhy bez pomoci ostatních či pomoc rodiny.

Graf č. 17 **Pomoc při výběru střední či vysoké školy podle věku (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Při zohlednění vlivu vzdělání je patrné, že zejména lidé s vyučením se nejméně často obrazejí při výběru další vzdělávací dráhy na někoho jiného než na rodinu.

Graf č. 18 **Pomoc při výběru střední či vysoké školy podle vzdělání (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

2. Výsledky empirického šetření

Pokud jde o vliv ekonomické činnosti vykonávané respondenty, pak statisticky významný byl její vliv pouze v případě pomoci ze strany kamarádů, přátel, kdy tuto možnost častěji uváděli studující.

Obdobně jako pomoc při výběru vzdělávací dráhy bylo v rámci šetření sledováno, kdo respondentům **pomáhal při výběru zaměstnání**, zda se k někomu obrátili o radu, a pokud ano, ke komu.

Tabulka č. 11 **Pomoc při výběru zaměstnání**

	počet respondentů	% respondentů
ne, nikdo mi s výběrem nepomáhal	2 493	62,2
ano, pomohli mi přátelé, kamarádi, známí	641	16,0
ano, pomohla mi rodina	526	13,1
ano, pomohli mi v jiné instituci	115	2,9
ano, pomohli mi ve škole	82	2,0
ano, pomohl mi někdo jiný	63	1,6
nikdy jsem nebyl/a zaměstnán/a	239	6,0

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Při výběru zaměstnání **nevyužilo ničí pomoc 62,2 %** dotázaných. Je to výrazně více než při výběru školy. Zcela jednoznačně se zde projevují již nabyté životní zkušenosti, kdy lidé spoléhají především sami na sebe a o pomoc se obracejí jen málokdy. Současně jde již v naprosté většině o dospělé jedince, kteří jsou uvyklí řešit různé životní situace sami. Na druhém místě se umístila **pomoc ze strany známých a kamarádů**, kdy jejich pomoci využilo 16,0 % respondentů. Jak je patrné, při hledání zaměstnání hrají významně větší roli **sociální kontakty mimo rodinu**. Jde především o důsledek nové situace, kdy pouze rodinné kontakty již nepokrývají širokou škálu možného uplatnění. Na rozdíl od výběru školy zde nejde „pouze“ o výběr, kam dál, ale jde již o konkrétní uplatnění, kdy hledání zaměstnání neprobíhá jako „hromadná nárazová akce“ (jak tomu je v případě výběru školy), ale jedná se o dlouhodobý individuální proces vyžadující jiné schopnosti a dovednosti, než je tomu v případě výběru školy. Třetí výraznou skupinu (avšak výrazně méně početnou než v případě předchozím), představují ti, kterým s výběrem zaměstnání **pomohla rodina** (13,1 %). V případě využití pomoci rodinných příslušníků šlo nejčastěji o rodiče (35,2 % z těch, kteří uvedli, že jim při výběru zaměstnání pomohl někdo z rodiny), dále byla častou odpovědí i pomoc otce (19,4 %) a matky (16,7 %). K relativně frekventované odpovědi patří ještě i pomoc manžela/ky (12,7 %). Jak vidíme, **oproti výběru školy zde posílila role otce a oslabil vliv matky**. Nově se zde objevuje ještě partner/ka jako osoba podílející se na výběru zaměstnání. Za zajímavé zde můžeme považovat právě změnu ve vlivu otce a matky oproti rolím, které hráli při výběru školy. Zatímco při výběru školy hrají významnou roli právě matky, při výběru zaměstnání význam jejich role klesá, a naopak roste význam role otce. Za „prohozením“ role rodičů zřejmě stojí uspořádání v rodinách, otcové mají v mnoha rodinách významnější ekonomické postavení než matky, a tudíž jsou schopnější pomoci při nalezení zaměstnání jejich potomka. Již výrazně méně jsou zastoupeny institucionalizované zdroje pomoci při hledání zaměstnání, tedy školy či Úřad práce, neziskové organizace atd. V nich pomoc hledalo cca 6,5 % dotázaných. Výsledky potvrzují stav, který v otázce shánění zaměstnání v České republice převažuje a který potvrzují i jiná sociologická šetření, tedy že při hledání

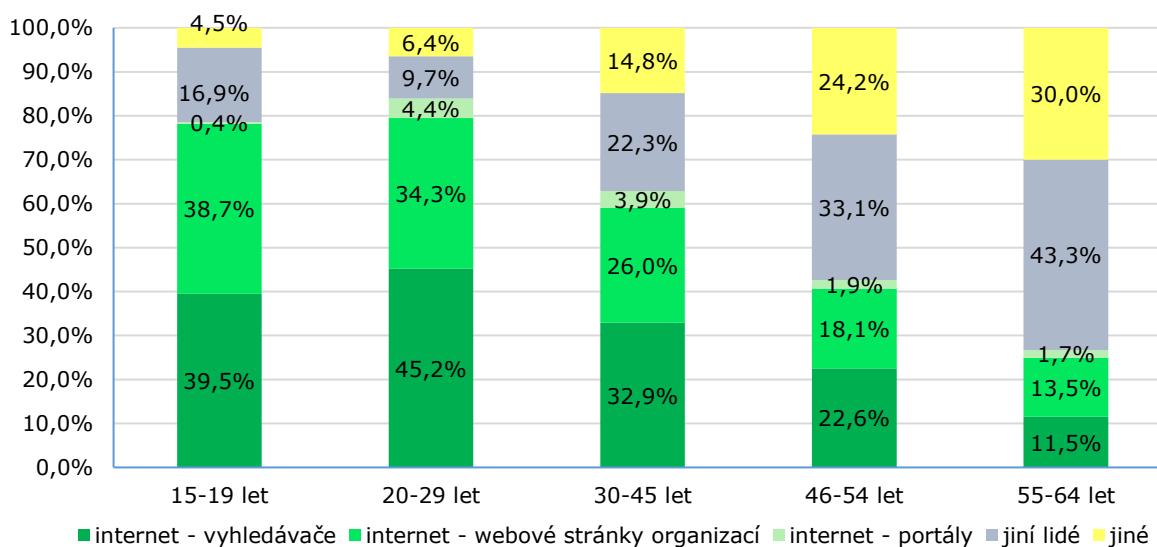
zaměstnání jsou u nás nejčastěji využívány sociální kontakty, ať již s vazbou na rodinu či na širší okruh.

Ačkoliv pomoc školy při výběru zaměstnání uvedla jen malá část dotázaných (2,0 %), je vhodné věnovat podrobnější pohled i tomuto segmentu vzhledem k tomu, že v rámci školy má či mělo mnoho lidí ke kariérovému poradenství nejbližší. V rámci školy pomohli s výběrem zaměstnání nejčastěji učitelé, ale také výchovný poradce nebo se podařilo využít poznatků/kontaktů z odborné praxe. Je zde tedy patrné, že odborná praxe přispívá nejen ke zvyšování odborných dovedností, ale také slouží k navázání kontaktů, které pak mohou mladé lidi nasměrovat při výběru zaměstnání. Pokud jde o přístup k hledání zaměstnání v závislosti na pohlaví, věku, vzdělání či ekonomické aktivitě dotázaných lze říci, že se tyto skupiny ve využívání pomoci při hledání zaměstnání mezi sebou nijak výrazně neodlišují. Mírně se odlišuje pouze skupina velmi mladých lidí (15–19 let) a studující, což je dáno jejich situací, kdy jen velmi nízký počet z nich již vstoupil na trh práce jako zaměstnanec.

Jako **hlavní zdroj informací, které jsou potřebné pro výběr školy či zaměstnání**, uvedli dotázaní na prvním místě zcela **jednoznačně internet**, kdy tohoto informačního zdroje využila více jak polovina dotázaných (56,4 %). 29,2 % respondentů využilo internet prostřednictvím vyhledávačů (Google, Seznam,...), 24,3 % pak šlo přímo na webové stránky různých institucí, u kterých předpokládali najít poptávané informace (Úřad práce, školy, zaměstnavatelé,...) a necelá 3 % dotázaných pak vyhledávalo potřebné informace prostřednictvím nejrozličnějších portálů (např. jobs.cz, likedln, práce.cz,...). Dalším významným informačním zdrojem se ukázali **jiní lidé**, kteří respondentům poskytli potřebné informace (26,0 %). K lidem, kteří nejčastěji poskytlí radu či potřebnou informaci, nejčastěji patřili kamarádi či kolegové (29,3 % z těch, kteří uvedli tento informační zdroj), dále rodina (29,3 % z těch, kteří informace čerpali od jiných lidí) a také **škola** – pedagogové či výchovný poradce (23,3 % lidí, kteří uvedli tuto možnost získávání informací). Jen malá část respondentů využila jako informační zdroj pracovníky Úřadu práce (1,5 %) či přímo budoucího zaměstnavatele (4,5 %). K získání potřebných informací lidé také využívají brožurky zaměřené na hledané informace, dny otevřených dveří, specializované materiály či různé akce (např. konference, pracovní setkání apod.). Jak je z výše uvedeného patrné, k hlavnímu informačnímu zdroji jednoznačně patří internet. Jde o informační zdroj, ke kterému se o pomoc obrací více jak polovina lidí, kteří hledají školu či zaměstnání. Ukazuje se tedy, že **je nezbytné využívat internet k šíření kariérových informací či informací o možnostech kariérového poradenství, neboť jde o primární informační zdroj pro značné množství lidí**, a to zejména lidí z mladších věkových skupin a lidí ekonomicky aktivních. Mezi mladými internet využívají zejména lidé ve věku 15–29 let, naopak ve starších věkových skupinách převažují jako hlavní zdroj informací jiní lidé. Podle ekonomického typu ekonomické aktivity se ukazuje, že internet jako hlavní informační zdroj využívají zejména studující, ženy na mateřské dovolené a také nezaměstnaní. Naopak, lidé ekonomicky neaktivní – v důchodu či v domácnosti – mají jako hlavní informační zdroj jiné lidi či různé brožury a materiály. U lidí zaměstnaných či podnikajících je pak víceméně vyrovnaný podíl těch, kteří získávají informace na internetu nebo od jiných osob. Z pohledu dosaženého vzdělání se od ostatních odlišují zejména lidé s výučním listem, kteří více než ostatní využívají pomoci jiných lidí (32,8 %) a naopak méně než ostatní vyhledávají potřebné informace přímo na webových stránkách příslušných institucí (Úřad práce, školy,...).

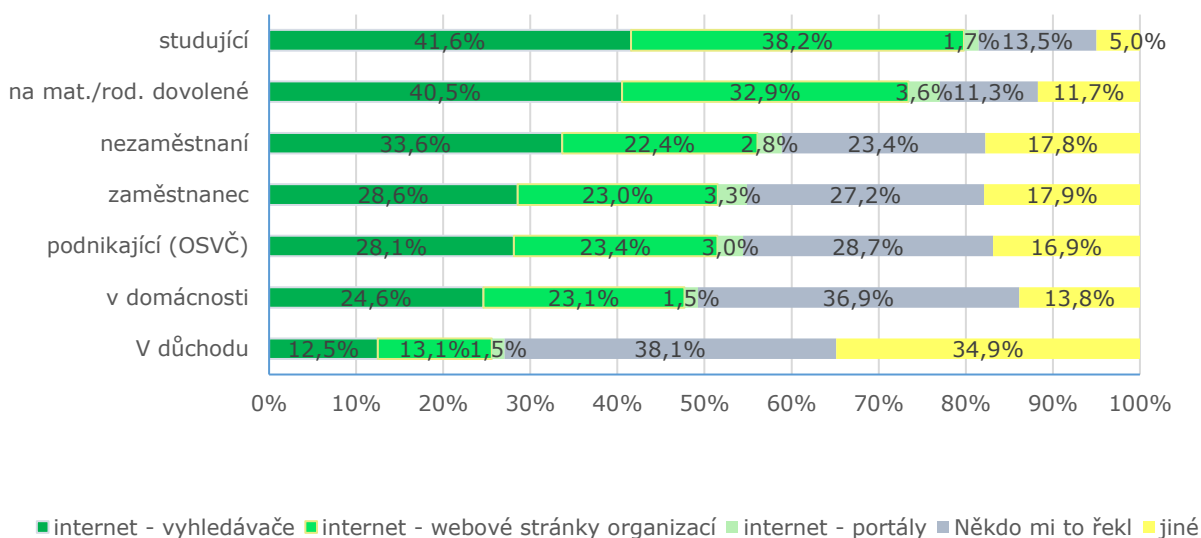
2. Výsledky empirického šetření

Graf č. 19 **Zdroj potřebných kariérových informací při výběru školy či zaměstnání podle věku (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Graf č. 20 **Zdroj potřebných kariérových informací při výběru školy či zaměstnání podle ekonomické aktivity (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

2.4 Důvody nevyužívání služeb kariérového poradenství

Další úhel pohledu na kariérové poradenství a jeho místo ve společnosti spočívá v identifikaci toho, **proč lidé nikdy ve svém životě nevyužili kariérového poradenství**. Zcela jednoznačně mezi hlavními příčinami nevyužívání služeb kariérového poradenství dominuje, že je **nepotřebovali** (48,7 %) či **že o nich nevěděli** (44,1 %). Ostatní důvody se již pohybují v jednotkách procent, ať již šlo o případnou nedůvěru jak v osoby poradců, tak v instituce zaštiťující poskytování služeb či o osobní důvody, ostych.

Tabulka č. 12 **Důvody nevyužití služeb kariérového poradenství** (více možností)

	počet respondentů	% respondentů
nepotřeboval/a jsem je	1 674	48,7
nevěděl/a jsem o nich	1 514	44,1
neměl/a jsem důvěru k osobám poradců	229	6,7
neměl/a jsem důvěru k institucím, které je nabízely	143	4,2
nerad/a se svěřuji, mám určité zábrany	202	5,9
nebyly v mém dosahu, musel/a bych za nimi cestovat	154	4,5
<i>jiný důvod</i>	223	6,5

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Jak z tabulky č. 12 vidíme, nevyužívání služeb kariérového poradenství spočívá zejména **v neinformovanosti veřejnosti** ať již **o jejich existenci či o jejich možnostech**. Kromě uvedených důvodů nevyužití služeb kariérového poradenství respondenti ještě celkem často uváděli, že dříve služba neexistovala. Zde jde opět o neinformovanost veřejnosti, neboť ve školách služba v různé podobě existuje již od 70. let minulého století a na Úřadu práce ČR je k dispozici již od poloviny 90. let minulého století. Je tedy zřejmé, že rozšiřování možností využívání kariérového poradenství a jeho začlenění do běžného života občanů bude vyžadovat zejména velmi rozsáhlou a dlouhodobou osvětu o jeho možnostech a smyslu.

V uvedení důvodů nevyužívání služeb kariérového poradenství se nijak významně od sebe neliší muži a ženy, pouze muži o něco silněji vyjadřují nedůvěru k poskytovatelům služeb či více zdůrazňují nepotřebnost těchto služeb. U věkového rozložení se nejvýraznější rozdíly projevily u varianty, že dotázaní služby nevyužívali, protože o nich nevěděli, kdy se od ostatních odlišovali **mladí lidé** (15–19 let), kteří tuto možnost označovali méně často než ostatní. Druhou variantou, kde docházelo k odlišnostem odvíjejícím se na základě věku, bylo uvedení vlastních, specifických důvodů, kdy **zástupci nejstarší věkové skupiny** k této možnosti sahali častěji než ostatní – nejčastěji uváděli, že služby dříve nebyly dostupné, neexistovaly a také se více než ostatní obávali finanční náročnosti těchto služeb.

To, že za nižší úrovní využívání kariérového poradenství stojí zejména nízká informovanost lidí, dokládají i výsledky, kdy v případě, že by **o těchto službách lidé věděli, tak by je využili, kdy takto odpovědělo 64,4 %** z těch, kteří je nevyužili z důvodu neznalosti jejich existence. Současně je nutné zde zdůraznit, že se zde od sebe nijak významně nelišili odpovědi v závislosti na pohlaví, věku, vzdělání či ekonomické činnosti.

2. Výsledky empirického šetření

Důležitým aspektem sledování využívání služeb kariérového poradenství je samozřejmě situace, kdy **lidé i v případě, že o službách kariérového poradenství vědí (či věděli), tak je stejně nevyužili**. Mezi nejčastěji uváděné důvody nevyužití služeb patří zejména to, že si **umí poradit sami**, že **poradenství** (jakékoliv) považují za **zbytečné** či že jej **nepotřebují**. I v této souvislosti je zřejmé, že lidé obecně neví, co od služeb kariérového poradenství čekat, jaká je jich role, neboť je vnímají jako něco, co jim dá odpovědi na konkrétní otázky (což mnoho z nich nechce či odmítá), nikoliv jako něco, co jim má pomoci zohlednit při jejich vlastních rozhodnutích všechny okolnosti, správně si stanovit životní cíle. Zakořeněnost představ ve společnosti o tom, co je kariérové poradenství, dokládá i to, že ve specifikaci důvodů nevyužití jeho služeb se lidé od sebe neliší ani podle věku, vzdělání či ekonomické činnosti. Dá se tak říci, že uvedené důvody mají univerzální platnost.

Tabulka č. 13 **Důvody nevyužití kariérového poradenství** (u skupiny osob, které vědí o službách kariérového poradenství)

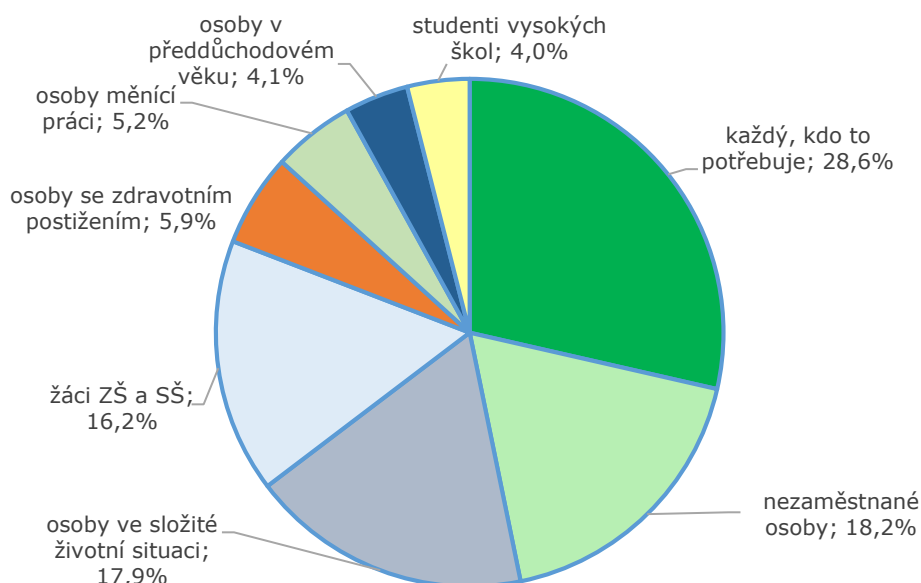
	počet respondentů	% respondentů
dokáže si poradit sám	146	27,1
nevěří poradenství, zbytečné	119	22,1
nepotřebuje	118	21,9
neví	45	8,3
není to pro něj (věk, specializace...)	34	6,3
raději spíše od jiných	26	4,8
nic o tom neví	13	2,4
<i>jiné obavy</i>	33	6,1
<i>něco jiného</i>	42	7,8

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

2.5 Pro koho jsou služby kariérového poradenství důležité

Pokud měli dotázaní určit **skupiny lidí, pro které jsou služby kariérového poradenství potřebné a důležité**, pak jeho význam viděli obecně **pro každého, kdo to potřebuje** (28,6 %), dále pro **nezaměstnané** (18,2 %), pro **osoby ve složité životní situaci** (17,9 %) a také pro **žáky základních a středních škol** (16,2 %).

Jak je z následujícího grafu patrné, výčet skupin provedený respondenty je v souladu s cílovými skupinami, kterým je primárně kariérové poradenství určeno. V prioritizaci skupin vhodných pro služby kariérového poradenství panuje mezi základními identifikačními skupinami shoda, kdy se neprojeví žádné významné rozdíly. Žádné rozdíly v preferencích jednotlivých potřebných skupin obyvatelstva nebyly zjištěny ani na základě toho, zda dotázaní měli osobní zkušenost se službami kariérového poradenství či žádnou zkušenost neměli.

Graf č. 21 **Skupiny osob, pro které je kariérové poradenství důležité** (v %)

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

V dalším kroku měli respondenti možnost přiřadit **další skupiny** (kromě jimi už určených v předchozí odpovědi), které podle nich **potřebují služby kariérového poradenství**. Při volbě **dalších skupin** se nemuseli omezovat na volbu pouze jedné skupiny, ale mohli vybírat i více možností.

Tabulka č. 14 **Skupiny osob, pro které je kariérové poradenství důležité** (možnost vícečetné odpovědi)

	počet respondentů	% respondentů
nezaměstnané osoby	1 713	42,7
osoby ve složité životní situaci	1 487	37,1
osoby se zdravotním postižením	1 411	35,2
osoby v předdůchodovém věku	1 159	28,9
žáci základních škol a studenti středních škol	1 155	28,8
osoby měnící práci	1 041	26,0
každý, kdo to potřebuje	1 006	25,1
studenti vysokých škol	855	21,3

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Jak je z tabulky patrné, při tomto způsobu výběru dotázaní upřeli pozornost zejména na nezaměstnané, osoby ve složité životní situaci a na zdravotně postižené. Jak vidíme, zejména nezaměstnané určily jako prioritní skupiny více než dvě pětiny dotázaných. Z výsledků je zřejmé, respondenti vnímají kariérové poradenství zejména jako prostředek, který pomáhá při řešení nezaměstnanosti a vnímají, že právě v této životní situaci je kariérové poradenství mimořádně důležité.

2.6 Podmínky a okolnosti využívání kariérového poradenství

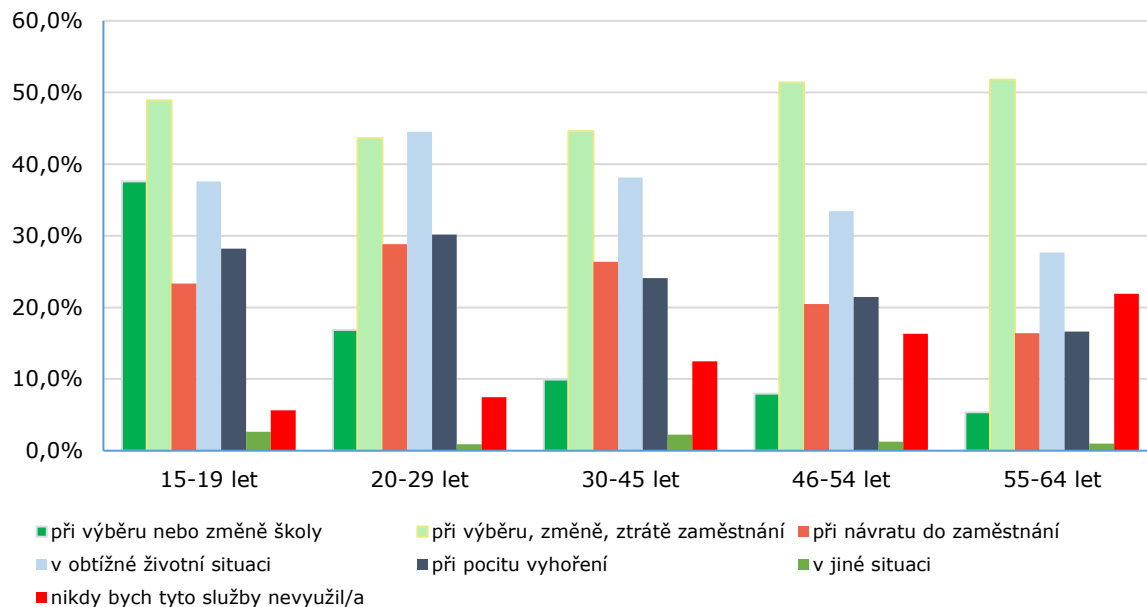
Nedílnou součástí výzkumu byla samozřejmě **identifikace životních situací, ve kterých by respondenti využili služeb kariérového poradenství** (bez ohledu na to, zda tak již někdy učinili či nikoliv). Výsledky ukázaly jednoznačnou **dominanci okolností spojených se zaměstnáním** – nejčastěji by se dotázaní obrátili ke kariérovému poradenství při změně, ztrátě či výběru zaměstnání, kdy by tyto služby využila skoro polovina dotázaných (47,4 %). Další frekventovanou volbou pro využití kariérového poradenství byla **obtížná životní situace** (36,2 %). O něco méně dotázaných by služby kariérového poradenství vyhledalo v okamžiku návratu do zaměstnání (23,5 %) či při pocitu vyhoření (23,4 %). Již s odstupem následuje využití při výběru či změně školy (11,7 %), což je ale dost paradoxní, neboť právě s výběrem školy je kariérové poradenství nejčastěji spojováno a mnozí jej redukuje pouze na tuto činnost.

Tabulka č. 15 **Životní situace pro využití služeb kariérového poradenství** (možnost vícečetné volby)

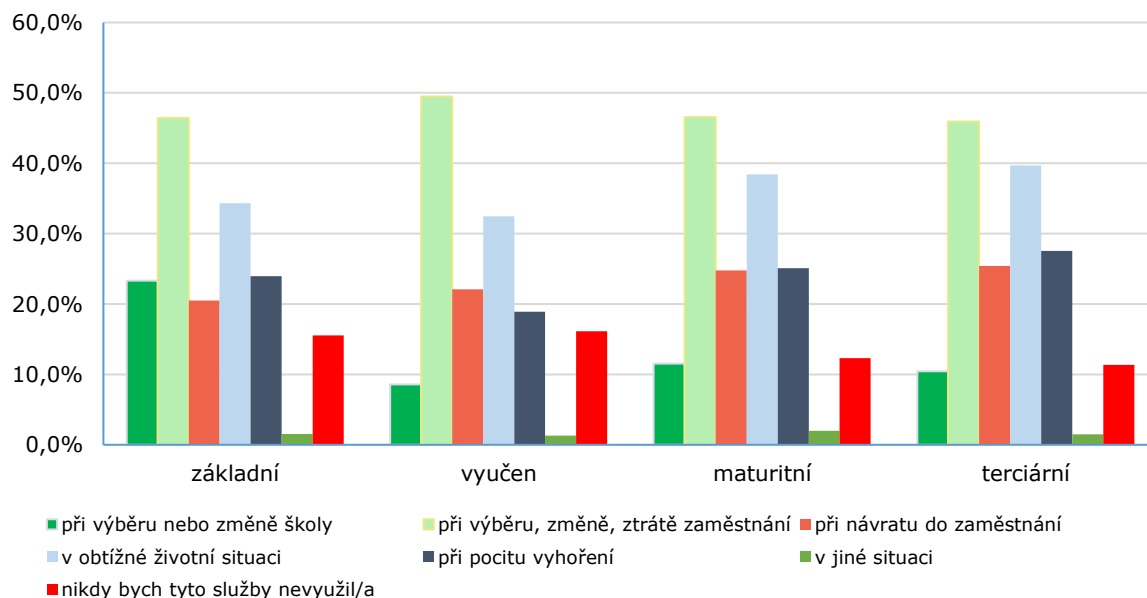
	počet respondentů	% respondentů
při výběru nebo změně nebo ztrátě zaměstnání	1 900	47,4
v obtížné životní situaci	1 451	36,2
při návratu do zaměstnání po delší době	942	23,5
při pocitu vyhoření	938	23,4
při výběru nebo změně školy	467	11,7
v jiné situaci	64	1,6
nikdy bych tyto služby nevyužil/a	552	13,8

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Při pohledu na výsledky podle pohlaví nejsou patrné žádné velké rozdíly kromě varianty „při návratu do zaměstnání po delší době“, kde ženy odpověděly výrazně více než muži (29,5 % žen vůči 17,6 % mužů). Je to dáno zřejmě tím, že ženy častěji než muži tráví část života péčí o děti, kdy značná část z nich odchází z trhu práce. Nastává pak situace, kdy se navrací po delším časovém období na trh práce – někdy do svého předchozího zaměstnání, avšak značná část z nich nastupuje na nové pracovní místo či musí novou pracovní příležitost vyhledávat. V těchto situacích by ocenily pomoc odborníka. Výraznější rozdíly jsme zaznamenali v případě třídění podle věku, vzdělání či ekonomické činnosti. V rozlišení podle věku se ukazuje, že zejména mladší věkové kategorie by vyhledaly služby kariérového poradenství relativně častěji než starší osoby, a to zejména při výběru školy. Naopak, nejstarší věková skupina nejčastěji uvedla, že by služby kariérového poradenství nikdy nevyužila.

Graf č. 22 **Využití kariérového poradenství v náročných životních situacích podle věku (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

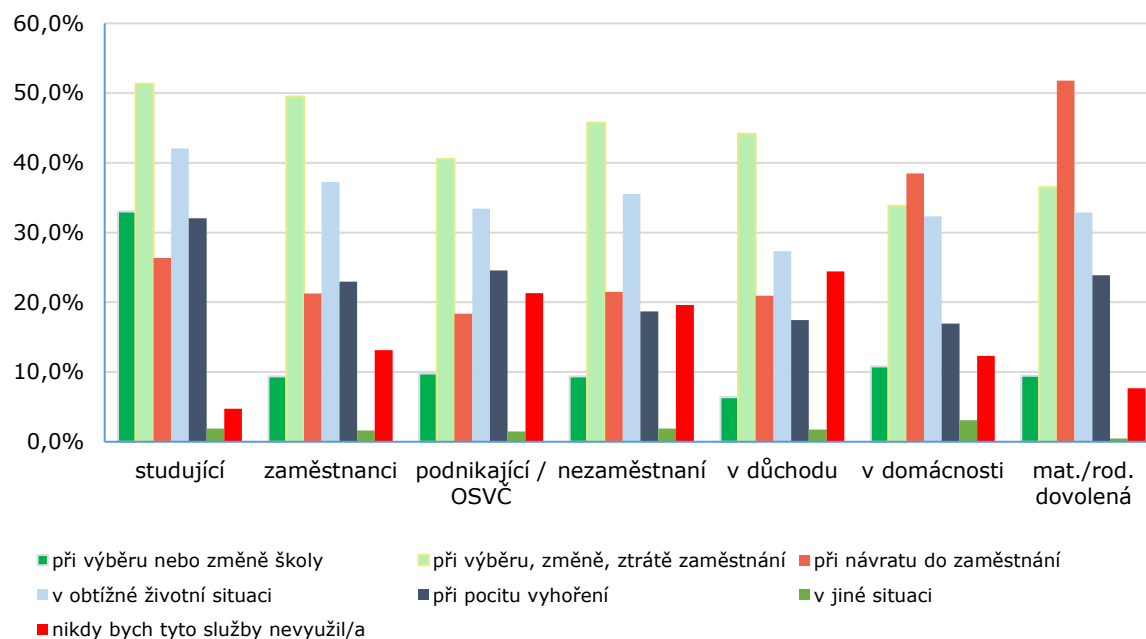
Graf č. 23 **Využití kariérového poradenství v náročných životních situacích podle dosaženého vzdělání (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

2. Výsledky empirického šetření

U rozlišení podle dosaženého vzdělání je patrné, že nejméně ochoty k využití služeb kariérového poradenství vykazují lidé s vyučením. Naopak, nejotevřenější těmto službám jsou lidé s terciárním vzděláním a v případě výběru či změny školy také lidé se základním vzděláním.

Graf č. 24 **Využití kariérového poradenství v náročných životních situacích podle ekonomické činnosti (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

V případě rozložení odpovědí podle ekonomické činnosti vykonávané dotázanými je patrné, že se lidé ve svých odpovědích řídí svým ekonomickým postavením: studující by služby vyhledali zejména při výběru či změně školy, lidé navázaní na trh práce při změně či ztrátě zaměstnání, lidé v domácnosti či na rodičovské/mateřské dovolené pak při návratu na trh práce.

Pokud jde o to, zda by měl **kariérový poradce být spojený se školou či zaměstnáním nebo by měl působit někde jinde**, aby byl zcela nezávislý, tak téměř **dvě třetiny respondentů se kloní k naprosté nezávislosti poradce** a k tomu, aby působil mimo školu či pracoviště. Opačnou variantu, tedy aby poradce působil přímo na škole či pracovišti a byl takzvaně po ruce, volilo 30,2 % dotázaných. Jak je zřejmé, obě varianty mají své zastánce, avšak zcela nezávislého poradce by preferovalo více dotázaných.

Tabulka č. 16 **Působnost kariérového poradce**

	počet respondentů	% respondentů
ve škole nebo na pracovišti, aby byl k dispozici a měl vazby na danou instituci	1 211	30,2
určitě mimo školu nebo pracoviště, aby byl zcela nezávislý	2 592	64,7
někde jinde	205	5,1
celkem	4 008	100,0

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Graf č. 25 **Působnost kariérového poradce v závislosti na pohlaví, věku, vzdělání a ekonomické aktivitě (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Z výsledků dále vyplynulo, že **nejčastěji preferovali poradce přímo ve škole mladí lidé do 19 let**, studující, kdy šlo o cca polovinu dotázaných. Naopak, **lidé nad 20 let** a více již zcela jednoznačně **dávali přednost zcela nezávislému poradci**. Tato preference byla zřejmá bez ohledu na ekonomické postavení jedince. Je tedy patrné, že mladí lidé studující zejména středních školách (výzkumu se účastnili lidé od 15 let) jsou nejvíce nakloněni přítomnosti poradce ve škole. Tento postoj je zřejmě ovlivněn tím, že na školách poradci působí a žáci jsou zvyklí na jejich přítomnost. Naopak, lidé mimo školu a již s jistými zkušenostmi vidí jako významnou výhodu absolutní nezávislost poradce.

2. Výsledky empirického šetření

K dalšímu úhlu pohledu na kariérové poradenství patří také **identifikace toho, kdo by jej měl, jaká instituce, poskytovat**. Respondenti se zde vyjadřovali zcela volně a dle svého názoru. Přehled odpovědí přináší tabulka č. 17. Z odpovědí je zřejmé, že lidé nejčastěji očekávají, že služby kariérového poradenství najdou na pobočkách **Úřadu práce ČR a ve školách**. K těmto institucím se upírá pozornost naprosté většiny dotázaných. K dalším vytipovaným institucím patří pracovní agentury, nezávislé organizace, ale také zaměstnavatelé či městské/obecní úřady nebo neziskové instituce. Z přehledu je patrné, že většina dotázaných očekává služby kariérového poradenství v těch institucích, které je poskytují (školy, ÚP ČR, neziskové organizace,...), ale někteří je umísťují i tam, kde dnes dostupné nejsou (městské/obecní úřady, ministerstva, státní instituce, banky, pojišťovny,...). Směřování dosažitelnosti služeb i do těchto organizací ukazuje, že lidé mají tendenci služby očekávat tam, kde hraje nějakou roli stát či samospráva. Dalším kritériem při určování místa služby je evidentně existence procesu rozhodování, ať již o kariéře (zaměstnavatelé, personální agentury,...), tak o financích, nastavení životních podmínek (banky, pojišťovny).

Tabulka č. 17 **Jaké instituce by měly poskytovat kariérové poradenství** (možnost více odpovědí)

	počet respondentů	% respondentů
Úřad práce ČR	2 856	71,3
školy, vzdělávací zařízení	1 657	41,3
pracovní agentury	460	11,5
nezávislé organizace	328	8,2
zaměstnavatelé	304	7,6
sociální úřady	284	7,1
neziskové organizace	262	6,5
městské/obecní úřady	167	4,2
poradny, ped-psych poradny	161	4,0
ministerstva, státní instituce	87	2,2
banky, pojišťovny	15	0,4
<i>jiné</i>	237	5,9
<i>neví</i>	415	10,4

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Ke sledovaným faktorům vnímání služeb kariérového poradenství veřejností patřily také **podmínky, za jakých je kariérové poradenství poskytováno** (tabulka č. 18). Respondenti uváděli, že je pro ně naprosto klíčové, aby měli **soukromí při rozhovoru s poradcem** (68,3 %) a aby měl **poradce na ně dostatek času** (63,0 %). Až s odstupem následují další faktory jako pomoc s vyplňováním formulářů, materiálně technické zázemí či přístup na internet. Z odpovědí je jednoznačné, že pro klienty je naprosto prvořadý přístup poradce a průběh poradenského rozhovoru.

Tabulka č. 18 Podmínky poskytování kariérového poradenství

	počet respondentů	% respondentů
soukromí pro poradenský rozhovor	2 736	68,3
dostatek času na konzultaci	2 525	63,0
pomoc s vyplňováním formulářů	1 378	34,4
dobře přehledné webové stránky s materiály	1 091	27,2
přístup na internet	828	20,7
interaktivní materiály	454	11,3
vybavení místnosti počítačem	337	8,4
dostatek tištěných brožur	326	8,1
něco jiného	130	3,2

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

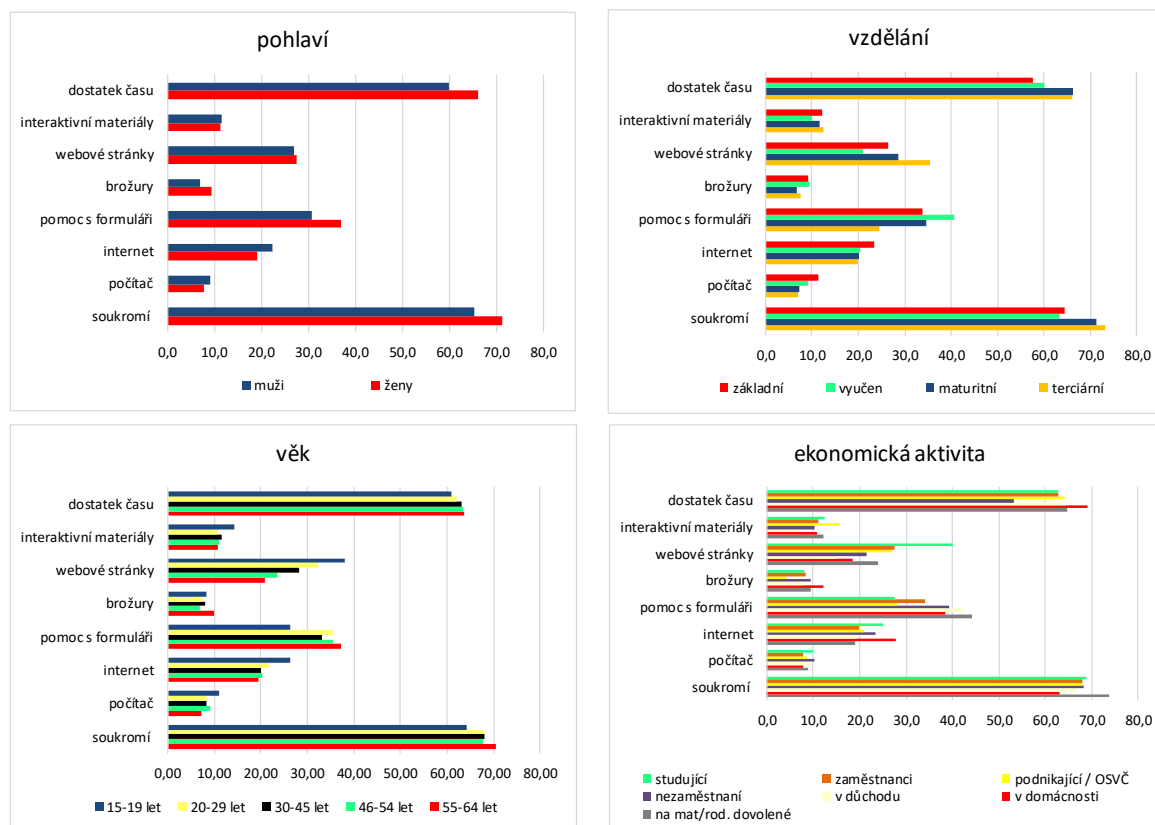
Pokud se podíváme na prioritu zajištění uvedených podmínek z pohledu preferencí mužů a žen, pak je zřejmé, že **pro ženy jsou důležité zejména faktory, které jsou spojeny s průběhem poradenského rozhovoru**, kdy soukromí při pohovoru s poradcem uvedlo 71,3 % žen a 65,3 % mužů. Obdobně i dostatek času na poradenský rozhovor je důležitý pro 66,1 % žen a pouze pro 60,0 % mužů. Také pomoc s vyplňováním formulářů byla podstatná více pro ženy (37,0 %) než pro muže (30,8 %). Naopak vybavenost počítačem a přístup na internet byl o něco důležitější pro muže než pro ženy.

Z pohledu na prioritní podmínky podle věku plyne, že **mladší generace**, zejména mladí do 19 let, považuje za důležitější než ostatní zejména **vybavenost počítačem, přístup na internet či přehledné webové stránky**. Naopak, starší generace vnímá jako důležité, že poradce pomůže s vyplňováním formulářů či bude k dispozici dostatek tištěných brožur. Pro všechny věkové skupiny je pak podstatné, aby na ně měl poradce dostatek času a poradenský rozhovor probíhal v soukromí. Soukromí je pak důležité zejména pro nejstarší věkovou skupinu (55–64 let).

Při vnímání důležitosti podmínek v závislosti na vzdělání respondentů se ukazuje, že pro **vysokoškoláky je podstatné zejména soukromí při poradenském rozhovoru** (to je velmi důležité i pro klienty s maturitou) a **přehledné webové stránky**. Naopak, ve srovnání s ostatními vzdělanostními skupinami pro ně není důležitá pomoc při vyplňování formulářů. Lidé se základním vzděláním pak více než ostatní pokládají za důležité, aby místnost byla připojena na internet a byla vybavena počítačem. Vyučení více než ostatní kladou důraz na pomoc s vyplněním formulářů. Pokud jde o dostatek času na poradenský rozhovor, tak ten je důležitý pro všechny vzdělanostní skupiny, avšak relativně nejmenší váhu mu přiřkládali lidé se základním vzděláním.

2. Výsledky empirického šetření

Graf č. 26 **Podmínky poskytování služeb kariérového poradenství a jejich důležitost v závislosti na pohlaví, věku, vzdělání a ekonomické aktivitě (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020.

Pokud se na výsledky podíváme optikou ekonomického postavení dotázaných, pak je patrné, že pro lidi na mateřské/rodičovské dovolené je velmi důležité soukromí při rozhovoru s poradcem a také dostatek tištěných materiálů. Dále je pro ně důležitější než pro ostatní (spolu s důchodci), aby jim poradenský pracovník pomohl vyplnit potřebné formuláře. Tuto pomoc také vítají nezaměstnaní. Pro studující je velmi podstatné, aby byly k dispozici přehledné webové stránky. Podnikatelé (OSVČ) více než ostatní oceňují interaktivní materiály a jejich dostupnost. Pokud jde o dostatek času na konzultaci, tak ten je vnímán jako podstatný u všech skupin, nejvíce jej vyzdvihují lidé na mateřské/rodičovské dovolené, naopak relativně nejmenší důležitost mu připisují nezaměstnaní.

Dalším sledovaným aspektem poskytování kariérového poradenství byl **způsob komunikace mezi klientem a poradcem**, kdy byla sledována preference možných způsobů komunikace ze strany potenciálních klientů.

Tabulka č. 19 **Preference forem komunikace s poradcem**

	vždy		příležitostně		nikdy		celkem	
	abs. počet	v %	abs. počet	v %	abs. počet	v %	abs. počet	v %
přímé osobní setkání	2 916	72,8	962	24,0	130	3,2	4 008	100,0
přes mail či portály	890	22,2	2 525	63,0	593	14,8	4 008	100,0
skype či jiná přímá e-komunikace	386	9,6	2 090	52,1	1 532	38,2	4 008	100,0
telefonicky	533	13,3	2 678	66,8	797	19,9	4 008	100,0
klasickou poštou	151	3,8	1 350	33,7	2 507	62,5	4 008	100,0

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

K jednoznačně nejoblíbenější formě patří **osobní setkání s poradcem**, kdy tuto formu komunikace by vždy preferovaly tři čtvrtiny dotázaných. **Online komunikaci** by většina respondentů chtěla využívat **pouze příležitostně** (přes maily či portály 63,0 %, skype pak 52,1 %). Obdobně je tomu v případě telefonické komunikace, kterou by příležitostně využívalo 66,8 % dotázaných. Nejvíce odmítáno je využití klasické pošty, kterou zcela zavrhuje 62,5 % respondentů.

Pokud se podíváme na preference forem komunikace v souvislosti s pohlavím dotázaných, je patrné, že rozdíly mezi muži a ženami jsou celkem malé – ženy o něco častěji, než muži jsou ochotné komunikovat přes mail či telefonicky.

Při rozlišení podle věku respondentů se (nepřekvapivě) ukazuje, že **mladší lidé jsou otevřenější k online podobě komunikace** více než lidé příslušející ke starším generacím. Formu konzultací přes skype či jinou e-formu komunikace zcela odmítá zhruba třetina lidí do 45 let, avšak u lidí starších odmítá tuto formu téměř polovina dotázaných. Je patrné, že zcela prioritní je přímé setkání s poradcem, a to bez ohledu na věk, vzdělání či ekonomické postavení dotázaných. A **ačkoliv je vidět příklon mladších lidí k využívání nových forem komunikace, stále jde pouze o příležitostné využití**. Jako stálý či jediný prostředek pro komunikaci s poradcem ji preferuje jen velmi malá část lidí, a to i mezi mladými lidmi – mail či portály by vždy využila méně než čtvrtina z nich, skype a další média pro online komunikaci pak zhruba desetina mladých lidí. Mezi staršími jsou preference ještě nižší.

2. Výsledky empirického šetření

Graf č. 27 **Preference forem komunikace s kariérovým poradcem v závislosti na pohlaví (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

V závislosti na vzdělání se projevuje poněkud vyšší otevřenost vysokoškoláků (a absolventů VOŠ) vůči e-komunikaci či mailové komunikaci. Naopak, je u nich nejnižší tolerance ohledně komunikace skrze tradiční poštu.

Výsledky odvíjející se od ekonomické činnosti dotázaných ukazují. Že lidé v domácnosti a na mateřské/rodičovské dovolené spolu s nezaměstnanými více než ostatní preferují mailovou komunikaci, lidé v domácnosti a na mateřské (rodičovské) i telefonickou konzultaci. Jiné formy komunikace kromě osobní konzultace nejvíce odmítají lidé v důchodu.

Graf č. 28 **Preference forem komunikace s kariérovým poradcem v závislosti na věku (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

2. Výsledky empirického šetření

Graf č. 29 **Preference forem komunikace s kariérovým poradcem v závislosti na vzdělání (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Graf č. 30 **Preference forem komunikace s kariérovým poradcem v závislosti na ekonomické činnosti (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

2.7 Bariéry ve využívání kariérového poradenství z pohledu veřejnosti

Dotazníkové šetření bylo ukončeno otázkami zaměřenými na významnou součást sledování využívání kariérového poradenství širokou veřejností – na **mapování bariér, které, z pohledu potenciálních klientů, brání vyššímu využívání služeb** kariérového poradenství. Pro potřeby výzkumu jsou rozlišeny dva základní druhy bariér – bariéry vnější, nezávislé na klientech, a bariéry osobní, které se odvíjejí od možností či názorů klientů.

Za největší **vnější překážku** využívání služeb kariérového poradenství dotázaní označili jejich „**neviditelnost**“ **pro veřejnost**, kdy běžní lidé o těchto službách neví. Služby jsou málo propagovány, takže běžní lidé o jejich existenci nemají žádnou představu, **lidé o nich vůbec neví** (61,2 % respondentů). S tím souvisí i jejich malá propagace, kterou jako významnou překážku vnímá téměř 45 % dotázaných. Značný význam pak také lidé dávají i tomu, že **k poskytovaným službám není důvěra** (38,1 %) nebo že nelze nalézt kvalitní službu (28,8 %), což samozřejmě souvisí i s již uvedenou celkem vysokou mírou nedůvěry. V neposlední řadě pak lidé vnímají, že služby nemusí být pro každého dosažitelné, ať již z pohledu finanční dostupnosti, dopravní dosažitelnosti apod. Jen velmi málo dotázaných uvedlo, že nevidí žádné překážky, které by využívání služeb kariérového poradenství omezovaly (5,9 % dotázaných).

Tabulka č. 20 **Vnější překážky ve využívání služeb kariérového poradenství** (možnost více odpovědí)

	počet respondentů	% respondentů
lidé o nich nevědí	2 453	61,2
jsou málo propagovány	1 798	44,9
lidé k nim asi nemají důvěru	1 529	38,1
těžko se hledá kvalitní služba	1 156	28,8
nejsou dosažitelné	1 085	27,1
něco jiného	64	1,6
neexistují žádné obecné překážky	236	5,9

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Ve stanovování vnějších překážek se neprokázala žádná významná podmíněnost věkem, vzděláním, pohlavím či ekonomickou aktivitou dotázaných. Dá se tedy říci, že uvedené bariéry mají univerzální povahu, kdy je jako omezující vnímají lidé napříč společnostmi, nezávisle na svém zázemí.

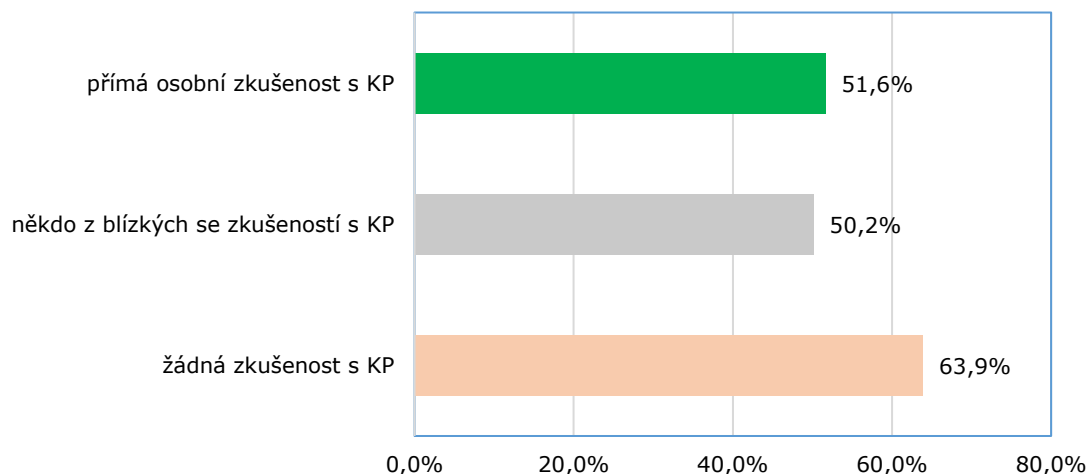
Při sledování toho, zda se odpovědi budou lišit v souvislosti s tím, zda lidé již mají nějakou osobní zkušenost s kariérovým poradenstvím, se ukázalo, že pouze u tvrzení, že lidé o službách kariérového poradenství neví, došlo k odlišným postojům: lidé bez zkušenosti s kariérovým poradenstvím se výrazně častěji přikláněli k tomuto tvrzení (63,9 % těch, kteří nemají zkušenost, vůči 51,0 % těch, kteří mají zkušenost).

O něco výraznější souvislost se projevila ve spojení s vyjádřením, zda by lidé služby využili, pokud by o nich věděli. Zde se nejvýraznější spojení projevilo u bariéry, že lidé ke službám kariérového poradenství nemají důvěru – ti, kteří by služeb nevyužili

i v případě, že by o nich věděli, výrazně častěji s uvedeným tvrzením souhlasili (44,0 % vůči 28,7 %).

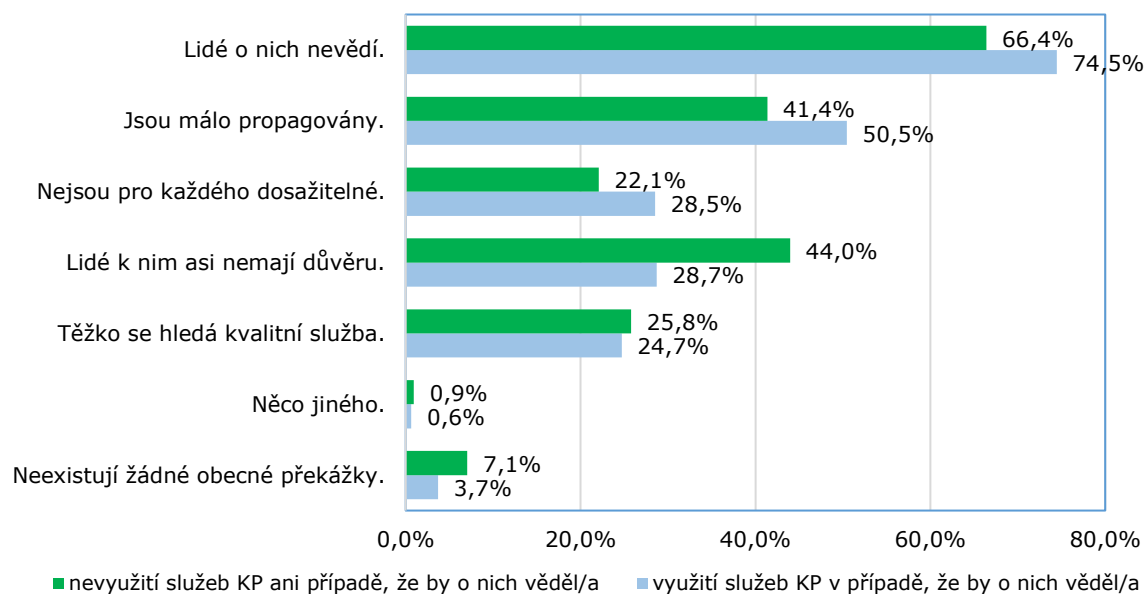
Graf č. 31 **Souhlas s vnější bariérou v závislosti na osobní zkušenosti se službami kariérového poradenství (v %)**

Lidé o službách kariérového poradenství nevědí.

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Graf č. 32 **Postoj k vnitřním bariérám ve využití služeb KP ve spojení s případným využíváním služeb KP (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

2. Výsledky empirického šetření

Jak je z výsledků zřejmé, vnímání bariér ve využívání kariérového poradenství má jednak velmi univerzální charakter a jednak se zde projevuje souvislost s postojem ke kariérovému mu poradenství obecně.

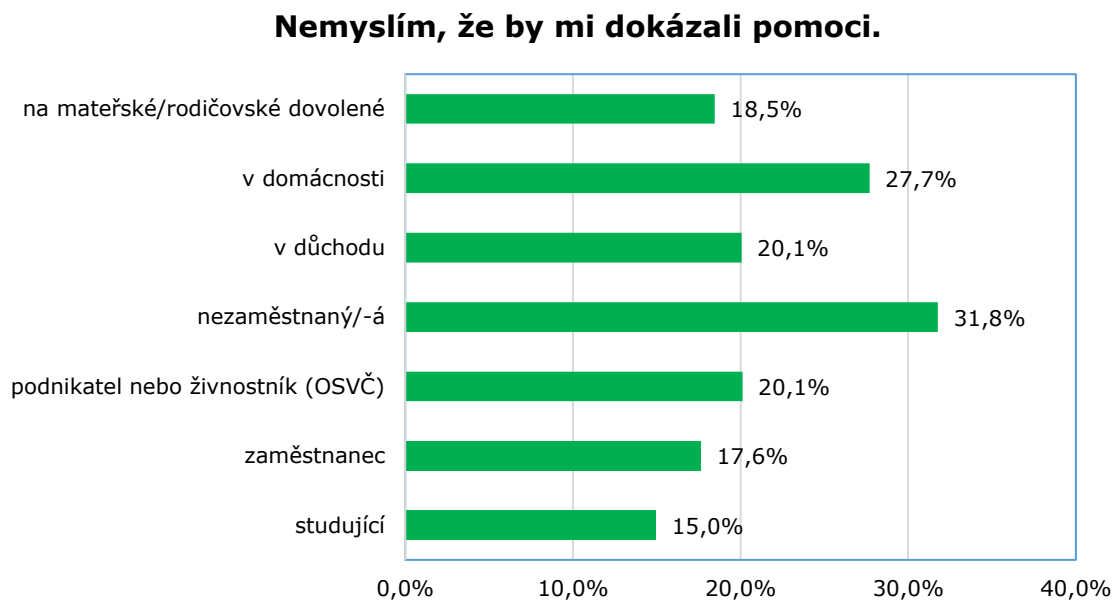
K **bariérám osobní povahy** pak respondenti nejčastěji řadili fakt, že **si své záležitosti** nejraději **řeší sami** nebo že nemají zájem se někomu svěřovat. K častým odpovědím patřilo i konstatování, že **si nemyslí, že by jim využití služeb dokázalo pomoci**. Naopak jen velmi málo respondentů uvedlo, že má špatnou zkušenost se službami kariérového poradenství nebo že nechce chodit do instituce, kde jsou dnes poskytovány. Za zajímavé lze považovat, že více jak třetina dotázaných (34,5 %) uvedla, že nevidí žádné osobní překážky, které by omezovaly využívání služeb kariérového poradenství. V případě objektivních vnějších překážek žádné nevnímalo jen necelých 6 % dotázaných.

Tabulka č. 21 **Osobní překážky ve využívání služeb kariérového poradenství**

	počet respondentů	% respondentů
Své věci si řeším sám/a.	1 552	38,7
Nemyslím si, že by mi dokázali pomoci.	736	18,4
Nechci se nikomu svěřovat.	612	15,3
Nedůvěřuji poradcům, kteří je poskytují.	472	11,8
Tam, kde jsou v dnes poskytovány, nechci chodit.	194	4,8
Mám s tím špatnou zkušenost, už to nechci opakovat.	126	3,1
Něco jiného.	137	3,4
Neexistují žádné osobní překážky.	1 382	34,5

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Tak jako v případě vnějších bariér i zde nebyla nalezena výraznější souvislost s pohlavím, věkem či vzděláním. Určitá úroveň závislosti se objevila pouze ve spojení s ekonomickou činností, a to u tvrzení, že by služby dokázaly respondentům pomoci. V tomto případě zejména nezaměstnaní a také i lidé v domácnosti častěji než ostatní vyjádřili souhlasné stanovisko.

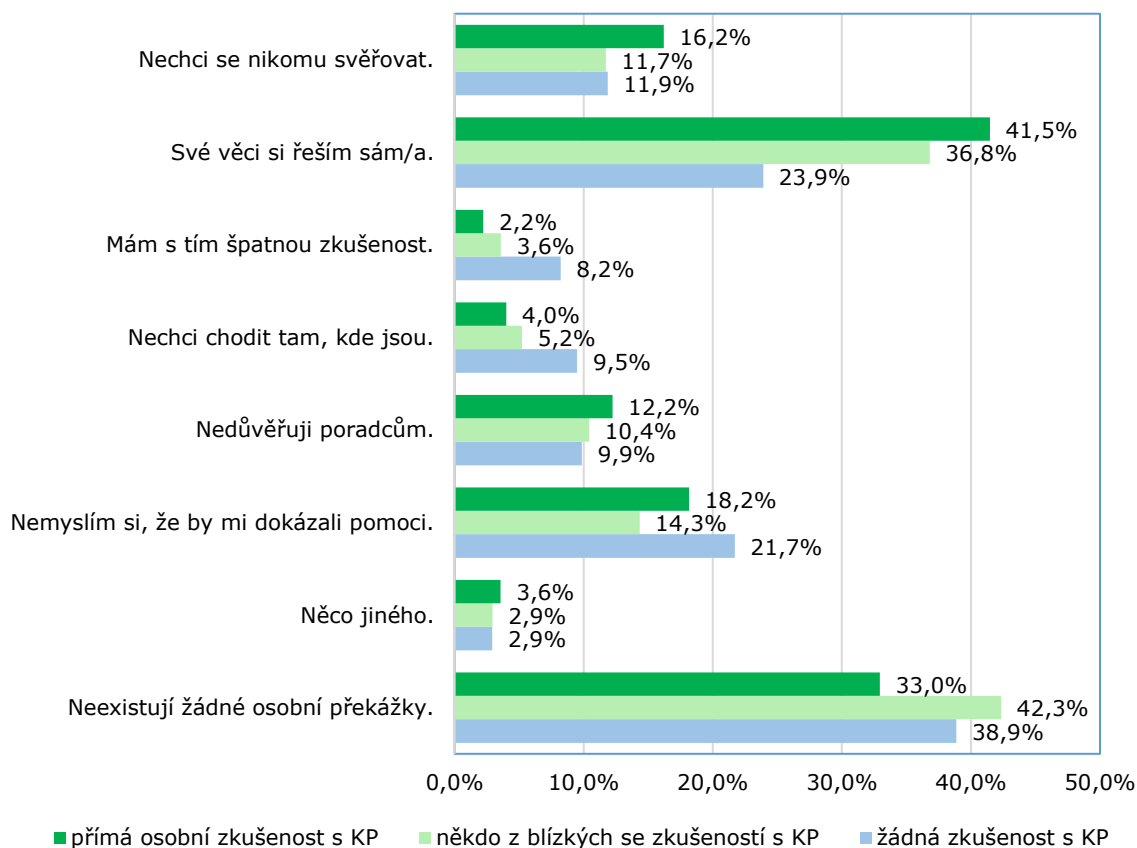
Graf č. 33 **Souhlas s vnitřní bariérou v závislosti na ekonomické činnosti** (v %)

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

V závislosti na předchozí osobní zkušenosti dotázaných se zde, na rozdíl od výsledků pro vnější bariéry, projevila souvislost. **Lidé s přímou osobní zkušeností** (sami využili služeb kariérového poradenství) více než lidé bez zkušenosti i než lidé s nepřímou osobní zkušeností (využití služeb kariérového poradenství někým blízkým) viděli překážku zejména v tom, že **si své věci rádi řeší sami, nechtějí se někomu svěřovat či si nemyslí, že by mu dokázali pomoci**. Lidé bez zkušeností s kariérovým poradenstvím více než ostatní souhlasí s tím, že by jim služby kariérového poradenství dokázaly pomoci. Také častěji než lidé se zkušenostmi uváděli, že mají špatnou zkušenost. Zde je nutné si klást otázku, z jaké oblasti tyto zkušenosti pocházely, neboť s kariérovým poradenstvím žádné předchozí osobní zkušenosti nemají.

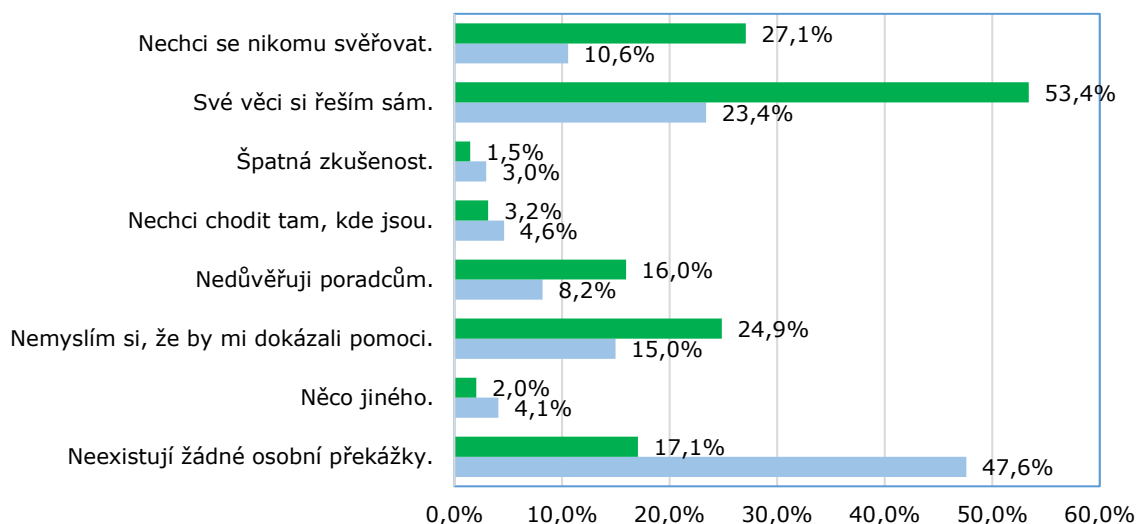
2. Výsledky empirického šetření

Graf č. 34 **Postoj k vnitřním bariérám ve využití služeb KP ve spojení s osobní zkušeností se službami KP (v %)**

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

U vymezení vnitřních bariér se nejsilnější závislost projevila ve spojení s tím, zda by lidé využili služeb kariérového poradenství, pokud bu o nich věděli či nikoliv. Z výsledků je patrné, že lidé, kteří o využití služeb kariérového poradenství neuvažují, častěji vyjadřují, že se nechtějí svěřovat, své věci si řeší sami, nedůvěřují kariérovým poradcům či si nemyslí, že by jim služby kariérového poradenství pomohly. Je zde celkem dobře patrná nedůvěra a spoléhání zcela sama na sebe, odmítání jakékoliv pomoci. Naopak lidé, kteří jsou využití služeb kariérového poradenství více otevření, výrazně častěji nevnímají žádné překážky, které by jim bránily využívat dotčené služby.

Graf 35: Postoj k vnitřním bariérám ve využití služeb KP ve spojení s případným využíváním služeb KP (v %)

■ nevyužití služeb KP ani případě, že by o nich věděl/a ■ využití služeb KP v případě, že by o nich věděl/a

Zdroj: VÚPSV, v. v. i., vlastní výpočet, výsledky dotazníkového šetření na populaci 15–64 let, 2020

Při určování bariér ve využívání služeb kariérového poradenství je zřejmé, že k nejčastěji vybraným vnitřním bariérám patří zejména pocit, že člověk si vyřeší svoje problémy sám, bez cizí pomoci, či to, že se lidé nechtějí nikomu cizímu svěřovat. Je patrné, že se zde projevuje nezvyk české společnosti, či spíše členů naší společnosti, kteří stále nejsou příliš uvyklí si nechat pomoci. Tak jako se postupně odbourává stigma z návštěvy psychiatra i psychologa, je nutné odbourat zažitá předsudky vůči dalším poradenským subjektům, včetně kariérového poradenství. U vnějších bariér se opakuje zjištění prolínající se celým výzkumem, a to neznalost kariérového poradenství v širší veřejnosti, nízká úroveň společenského vědomí o jeho roli a možnostech.

3. Závěrečné shrnutí výsledků výzkumu

Výzkum veřejného mínění zaměřený na zjištění informovanosti veřejnosti o kariérovém poradenství, jeho zaměření, možnostech a role ve společnosti přináší unikátní informace, které doposud v daném rozsahu nebyly v ČR k dispozici. Jde o první šetření takového rozsahu, které se nezaměřovalo na specifickou cílovou skupinu, ale jeho cílem bylo zachytit informovanost o kariérovém poradenství v široké populaci. Získané výsledky napomohou tvůrcům koncepce rozvoje kariérového poradenství nastavit jeho parametry tak, aby se kariérové poradenství stalo součástí života běžného občana a napomáhalo ke zkvalitňování jeho života. S tím je spojen i přínos pro stát, neboť lze oprávněně očekávat, že při správném nastavení systému kariérového poradenství bude dosaženo vyšší úrovně využití potenciálu jednotlivých občanů. Očekávaným důsledkem bude navýšení produktivity občanů a tím navýšení potenciálu rozvoje společnosti jako celku.

3.1 Shrnutí hlavních výsledků

- **Zhruba polovina lidí** (53,4 %) v populaci 15–64 let **má představu o tom, co je kariérové poradenství**, přičemž 13,4 % ví přesně, čím se kariérové poradenství zabývá. Tento podíl je možné brát jako celkem dobrý základ pro zvyšování významu role kariérového poradenství, zejména při volbě vzdělávací či pracovní dráhy a při uplatňování na trhu práce. Na druhou stranu představuje uvedený podíl lidí výzvu pro propagaci služeb kariérového poradenství, neboť je zřejmé, že chybí přesnější představa o jeho roli. Ukazuje se, že vyšší úroveň informovanosti o kariérovém poradenství je spíše mezi mladšími lidmi, studujícími či již s terciárním vzděláním. Nejméně informací mají tak lidé starší, vyučení. Mezi nimi je povědomí o kariérovém poradenství na výrazně nižší úrovni.
- Lidé by nejčastěji **hledali služby kariérového poradenství na Úřadu práce či ve školách**, tedy tam, kde jsou služby již dnes dostupné. Současně je však umísťují i do institucí, kde by je dnes hledali marně – MPSV, magistráty a městské úřady, v institucích krajů apod. Služby by také hledali ve specializovaných poradenských centrech. Tato centra se dnes vyskytují spíše náhodně, často jde o centra zřízena kraji, která mají ve své působnosti i další činnosti než pouze kariérové poradenství. Celorepubliková síť poradenských center u nás zatím vybudována není, ačkoliv se o ní uvažuje již několik let.
- **Osobní zkušenost** s kariérovým poradenstvím má zhruba **pětina lidí** (21,3 %), přičemž 14,3 % mělo přímou osobní zkušenost, tedy že služby kariérového poradenství využili oni sami. Lze konstatovat, že jde o větší podíl lidí, než bylo původně očekáváno. Na druhou stranu je nutné si uvědomit, že teoreticky, vzhledem k tomu, že kariérový poradce působí na každé základní či střední škole a také na vysokých školách působí poradenská centra, by měl být podíl lidí s osobní zkušeností vyšší. Nejčastěji mají osobní zkušenost mladí lidé, studující, se základním vzděláním.
- **Využití služeb kariérového poradenství bylo nejčastěji spojeno se zaměstnáním** (ztráta, změna, hledání nového) **či se vzděláváním** (výběr či změna). V jiných náročných životních situacích bylo spíše sporadické. Výsledek odpovídá obrazu kariérového poradenství mezi širokou veřejností, která jej spojuje právě s výběrem školy či s pomocí při ztrátě zaměstnání.

- S typem životních situací souvisí zřejmě i to, že **služba byla obvykle poskytnuta na Úřadu práce nebo ve škole. Nejčastěji šlo o osobní konzultace s poradcem**, s jíž odstupem bylo využito nepřímé poradenství prostřednictvím webových stránek, portálů apod. Ve většině případů šlo o jednorázovou konzultaci, opakovaná návštěva byla spojena zejména s návštěvou webových stránek či portálů.
- **Průběh poskytnutého poradenství byl hodnocen kladně**, kdy jej velmi pozitivně vnímalo 23,4 % a 58,0 % jej hodnotilo spíše pozitivně, přičemž kladně jej vnímali především mladí lidé, studující.
- **Užitečnost poskytnutého poradenství byla také hodnocena převážně kladně** (65,5 % z těch, kteří měli osobní zkušenost s kariérovým poradenstvím), avšak již to bylo výrazně méně než při hodnocení průběhu poradenství. Opět zde kladný postoj zaujímal zejména mladí lidé, studující či lidé v domácnosti. Nižší kladné hodnocení užitečnosti poskytnuté služby lze spatřovat jak v její kvalitě, tak zde také může hrát roli očekávání klientů, které nemusí být v souladu s cíli kariérového poradenství. Může se tak stát, že lidé očekávají konkrétní doporučení ohledně školy či zaměstnání a mohou být zaskočeni tím, že toto neobdrží. V tomto případě jde především o důsledek nízké propagace kariérového poradenství, kdy lidé neví zcela přesně, co od něj očekávat.
- S něčím **negativním se v průběhu poradenství setkal cca každý sedmý člověk** (14,9 %), který dané služby využil. Nejčastěji šlo o nevhodný způsob jednání či aroganci ze strany poradců. K frekventovaným výtkám patřila i nízká kvalita poskytnuté služby. Tyto negativní jevy pravděpodobně ovlivnily hodnocení užitečnosti služby v předchozím bloku. Jak je ze získaných dat patrné, výtky nejčastěji směřují k osobnosti poradce – jeho chování, kvalifikace, ochota. Je zde tak zcela zřejmé, že tak jako v mnoha jiných profesích, i kariérové poradenství stojí na kvalifikované a kvalitní pracovní síle.
- Do bloku otázek zaměřených na získání poznatků od lidí s osobní zkušeností s kariérovým poradenstvím patřilo i zmapování námětů na zlepšení služeb. K nejvíce zastoupeným **patřila připomínka k časovému prostoru**, který jim poradce věnoval – více jak desetina dotázaných požadovala více času na poradenský proces. K dalším frekventovaným námětům patřil **požadavek na lepší, kvalitnější informace**, které v rámci poradenství obdrželi. K více zastoupeným patřila také připomínka k **chování poradců** a na **více osobní přístup ke klientovi**. Naprostá **většina připomínek či námětů míří na osobnost poradce a na kvalitu služby**, kterou klientům zprostředkovává. Pětina lidí neměla žádné připomínky, obdrženou službu hodnotili pozitivně bez jakýchkoliv výhrad.
- **Znovu by služby kariérového poradenství využila polovina dotázaných** (49,5 %), kteří již zkušenost s kariérovým poradenstvím mají. Ačkoliv na první pohled vypadá toto číslo povzbudivě, je nutné si klást otázku, proč jej druhá polovina využít nechce nebo s jeho využitím váhá. Zřejmě se zde projevuje souvislost s výše zjištěnou poptávkou po kvalitě služby a po erudovaném kariérovém poradci. Opětovné využití kariérového poradenství je závislé na věku, kdy mladí lidé se ke znovuvyužití staví více kladně než lidé starší.
- **Při výběru střední či vysoké školy téměř polovině lidí nikdo nepomáhá** (45,6 %), **třetině radí rodina** (35,1 %). Pomoc u odborníků (škola, jiná instituce) vyhledalo 12,4 % (10,4 % ve škole, 2,0 % v jiné instituci).

3. Závěrečné shrnutí výsledků výzkumu

- **Při výběru zaměstnání se bez pomoci ostatních obešlo 62,2 % dotázaných.** Druhou nejfrekventovanější volbou byla **pomoc přátel**, následovala pomoc rodiny. Oproti výběru školy zde posílila samostatnost rozhodujících a jejich sociální kontakty.
- Při výběru školy či zaměstnání patří k **hlavním informačním zdrojům internet**, a to jak portály, tak vyhledávače i webové stránky. Internet preferují zejména mladí lidé, studující.
- K hlavním *důvodům nevyužití služeb kariérového poradenství* patří to, že **jej lidé nepotřebovali a nevěděli o něm**. Jde o takřka univerzální odůvodnění. Všechny ostatní důvody jsou již výrazně méně zastoupené.
- Při identifikaci **skupin osob**, pro které je **kariérové poradenství důležité**, se na první místo dostali **obecně všichni, kdo jej potřebují, následují nezaměstnaní, lidé v obtížné životní situaci** a pro žáky základních a středních škol. Umístění lidí v obtížné situaci před žáky základních a středních škol není příliš v souladu s tím, že obecně je kariérové poradenství vnímáno jako pomoc zejména při výběru školy a při řešení nezaměstnanosti.
- Při výběru **životních situací**, kdy bylo vhodné využít služeb kariérového poradenství, se v jejich čele umístily **situace spojené se zaměstnáním a také obtížná životní situace**. Naopak, výběr či změna školy byl vybrán cca každým desátým.
- V otázce **místa působení kariérového poradce se dvě třetiny osob** vyjádřily pro **jeho působení mimo školu či zaměstnání**, tedy aby byl zcela **nezávislý**. 30,2 % by jej naopak rádo vidělo ve škole či v zaměstnání, aby byl hned po ruce a bylo možné jej bezodkladně navštívit.
- K hlavním institucím, které by měly kariérové poradenství poskytovat, byl zařazen **Úřad práce ČR a školy a vzdělávací zařízení**. S již odstupem byly vybrány i další instituce jako pracovní agentury, nezávislé a neziskové organizace, zaměstnavatelé či městské/obecní úřady.
- Mezi **základní podmínky**, za jakých má být **realizováno kariérové poradenství**, patří především **důraz na soukromí pro poradenský rozhovor, dostatek času na konzultaci či přehledné webové stránky a samozřejmě přístup na internet**. K často zmiňovaným okolnostem patří také pomoc s vyplňováním formulářů.
- Z forem komunikace je jednoznačně preferován **osobní rozhovor**, s odstupem je možné využívat maily či telefon. Je tak zřejmé, že od služeb osobní povahy, kde dochází ke svěřování se se svými problémy, lidé vyžadují především osobní kontakt, další formy komunikace jsou chápány spíše jako doplňkové.
- Při identifikaci **vnějších bariér** bránících využívání služeb kariérového poradenství se jako dominantní jeví zejména to, že **lidé o službách kariérového poradenství nevědí (61,2 %) či jsou málo propagovány (44,9 %)**. Často uváděná byla i nedůvěra vůči nim či jejich kvalita.
- Mezi **vnitřními bariérami** bránícími využívání kariérového poradenství lidé nejčastěji uváděli postoj, že si **své věci rád řeší sami (38,7 %)** nebo že by jim **kariérové poradenství stejně nepomohlo (18,4 %)**. K častěji zmiňovaným bariérám patřilo také to, že se lidé nechtějí nikomu svěřovat, nebo že nedůvěřují poradcům.

3.2 Hlavní doporučení

Hlavním zjištěním, které z výsledků jednoznačně vyplývá, je vyjádření veřejnosti, že **většina lidí o službách kariérového poradenství skoro nic neví**, že jsou služby málo propagovány, lidé nevědí, co od nich mají čekat. Tento stav je patrný i v dalších odpovědích, kdy si lidé kariérové poradenství spojují především s výběrem školy či zaměstnání, avšak současně vnímají, že jeho záběr by měl být širší a pomáhat lidem ve více oblastech. Ty však nedokáží blíže specifikovat.

- Z dosažených výsledků je tak zřejmé, že k tomu, aby lidé uvykli více využívat kariérové poradenství (což je cílem jak Strategie vzdělávací politiky ČR, tak Strategie zaměstnanosti), bude nezbytné učinit kroky, které povedou **k propagaci služeb kariérového poradenství a kroky vedoucí ke zvýšení informovanosti široké veřejnosti** o jeho možnostech a roli zejména v současné rychle se měnící společnosti.
- Nedílnou součástí zvyšování informovanosti o kariérovém poradenství a jeho kvality je i získání **kvalifikovaných poradenských pracovníků**, kteří budou nejen **odborně erudovaní**, ale současně u nich budou na vysoké úrovni i sociální dovednosti, zejména **schopnost jednat s klienty a předávat jim potřebné informace**. Jednou z cest k dosažení tohoto dílčího cíle je klást důraz na průběžné vzdělávání poradců včetně osvojování komunikačních dovedností.
- Velmi důležité je **využívat internet k šíření kariérových informací či informací o možnostech kariérového poradenství, neboť jde o primární informační zdroj pro značné množství lidí**, a to zejména lidí z mladších věkových skupin a lidí ekonomicky aktivních. Ačkoliv internet lidé nechtějí využívat jako hlavní zdroj komunikace s poradcem, jako prvotní zdroj informací jej využívají velmi často. Internet tak představuje jednu z cest pro zvýšení informovanosti veřejnosti o kariérovém poradenství.
- K uvážení je i vybudování **specializovaných poradenských center**, kde by bylo kariérové poradenství dostupné široké veřejnosti. Síť specializovaných center by zřejmě mohla výrazně napomoci „zprůhlednění“ toho, co je kariérové poradenství, a také zajistit vyšší úroveň jeho dosažitelnosti. To by následně přispělo k navýšení využívání jeho služeb. Ačkoliv lidé správně umísťovali kariérové poradenství na Úřad práce ČR či do škol, uváděli i řadu dalších institucí, kde je podle nich dostupné. Je tak zřejmé, že lidé mají problém kariérové poradenství jednoznačně identifikovat a zařadit do systému služeb pro veřejnost. Specializovaná centra by této identifikaci mohla významně pomoci.

Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník

UVOD1. Dobrý den, jmenuji se a jsem tazatelem společnosti ppm factum research, která provádí průzkum týkající se názorů obyvatel České republiky na „kariérové poradenství“

Rád/a bych Vám v této souvislosti položil/a několik otázek. Všechny údaje, které mi poskytnete, budou naprosto důvěrné a v konečném zpracování anonymní. Rozhovor nebude trvat déle než 20 minut.

UVOD2. Nejprve bych Vám rád/a vysvětlil/a, o čem se vlastně budeme bavit. Prosim podívejte se dobře na tento leták a přečtěte si všechny informace.

[UKÁZAT LETÁK S VYSVĚTLENÍM, POČKEJTE, AŽ SI HO RESPONDENT PEČLIVĚ PŘEČTE](#)

A1. Slyšel/a jste někdy o kariérovém poradenství a jeho službách pro občany?

SINGLE

1. ano, vím, co to je
2. ano, ale znám je jen z doslechu, médií apod.
3. ano, spíše nevím přesně, o co jde
4. ne, nikdy jsem o tom neslyšel/a

A2a. Kdo si myslíte, že kariérové poradenství nejčastěji poskytuje? Můžete uvést max. 2 instituce či orgány.

POKYN: Nevadí, pokud jste o kariérovém poradenství nikdy neslyšeli. Jde nám o to, kde si myslíte, že by tato služba mohla být poskytována.

OPEN (2X)

A2b. Nyní Vám přečtu několik institucí a Vy mi prosím řekněte, zda se domníváte, že poskytují kariérové poradenství.

BATERIE: 1=ANO 2=NE

1. Školy
2. Zaměstnavatelé
3. Sociální služby
4. Neziskové organizaci aj.
5. Úřady práce
6. Nezávislé instituce, např. pracovní agentury

A3. Využil/a jste někdy Vy sám/a nebo někdo z Vašich blízkých služeb kariérového poradenství?

MULTIPLE

1. ano, já osobně
2. ano, někdo z mých blízkých a to..... **(OPEN)**
3. ne, nemám žádné zkušenosti

[POKUD A3=1 NEBO 2, PAK B1, JINAK B9](#)

B1. V jaké životní situaci jste Vy nebo Vaši blízcí vyhledal/a služeb kariérového poradenství? Uved'te prosím všechny možnosti.

MULTIPLE

1. Při výběru/změně střední školy
2. Při potížích během studia
3. Při výběru/změně vysoké školy
4. Při výběru/změně zaměstnání
5. Při ztrátě zaměstnání
6. V období nezaměstnanosti
7. Při přechodu z mateřské/rodičovské dovolené do zaměstnání
8. V rámci významné životní změny (změna zdrav. stavu, pocit vyhoření, touha po změně aj.)
9. V jiné situaci, vypište v jaké:..... (OPEN)

B2. V jaké instituci Vám nebo Vaším blízkým bylo poskytnuto kariérové poradenství? Uved'te prosím všechny možnosti.

MULTIPLE

1. Ve škole
2. V zaměstnání
3. Na Úřadu práce
4. V jiné státní či samosprávné instituci (v jaké)
5. V neziskové organizaci (v jaké)
6. U soukromého poradce
7. Jinde, vypište prosím kde:..... (OPEN)

B3. Jakým způsobem probíhalo kariérové poradenství? Uved'te prosím všechny možnosti.

MULTIPLE

1. Osobní konzultace s poradcem
2. Telefonická konzultace s poradcem
3. Písemná konzultace s poradcem
4. E-mailová konzultace s poradcem
5. Nepřímo, např. prostřednictvím různých informačních portálů, brožur, letáků apod.
6. Jinak, uved'te prosím jak:..... (OPEN)

FILTR: JEN PRO SLUŽBY UVEDENÉ V B3

B4. Jak často byly služby kariérového poradenství Vámi nebo Vašimi blízkými využívány?

BATERIE: 1=JEDNORÁZOVĚ, 2=MÁLOKDY, 3=ČASTO

1. Osobní konzultace s poradcem
2. Telefonická konzultace s poradcem
3. Písemná konzultace s poradcem
4. E-mailová konzultace s poradcem
5. Nepřímo, např. prostřednictvím různých informačních portálů, brožur, letáků apod.
6. **VYPSAT Z B3**
7. Nevím, nepamatuji si

B5. Jak dnes hodnotíte službu kariérového poradenství, se kterým máte Vy nebo Vaši blízcí zkušenost? Máme tím na mysli, jak samotné poradenství probíhalo, nikoliv jeho užitečnost, na tu se zeptáme dále.

SINGLE

1. Velmi pozitivně
2. Spíše pozitivně
3. Spíše negativně
4. Velmi negativně
5. Nevím, nedokážu to posoudit

B6. A považujete službu kariérového poradenství, se kterou máte Vy nebo Vaši blízcí zkušenosti, za užitečnou, tedy pomohla vyřešit problém?

SINGLE

1. Služba pomohla významně problém vyřešit
2. Služba pomohla problém vyřešit, ale mohlo to být lepší
3. Příliš to nepomohlo
4. Služba vůbec nepomohla, bylo to úplně zbytečné
5. Nevím, nedokážu to posoudit

B7. Setkal/a jste se Vy nebo Vaši blízcí v průběhu poskytování kariérového poradenství s něčím nepříjemným, co Vám opravdu vadilo? (Například přístup poradce, nedůvěra k poradci, způsob vedení rozhovoru, prostředí, dosažitelnost služby apod.).

SINGLE

1. ano, prosím uveďte co to bylo:..... (OPEN)
2. ne
3. Nevím, nedokážu to posoudit

B8. Co by přispělo ke zlepšení služby, kterou jste vy nebo Vaši blízcí využili? Máme tím na mysli, jestli Vám něco chybělo či něco působilo rušivě, nedostatečně a šlo by to jinak, a to jak u formy – podoby poskytnuté služby (např. špatné, stísněné prostory, špatné počítačové či jiné vybavení, otevírací doba, lepší poskytnuté materiály,...) tak u obsahu (potřeboval/a jste jiné informace, nerozuměl/a jste sdělení, špatně nastavená komunikace,...).

OPEN (2X)

B8x. Využil/a byste Vy osobně nebo Vaši blízcí ještě někdy služeb kariérového poradenství?

1. ano
2. ne
3. Nevím, nedokážu to posoudit

B9. Nyní prosím uveďte, zda Vám někdo pomáhal při výběru střední nebo vysoké školy.

POKYN: Opravdu je nutné zjistit, kdo respondentům pomáhá s výběrem školy. Nespokojte se s odpověďmi „nevím“ „nějaký úřad“ apod. Musíte dát respondentům čas, aby se zamysleli.

MULTIPLE

1. Ne, nikdo mi s výběrem nepomáhal
2. Ano, pomohla mi rodina, a to:..... (OPEN)
3. Ano, pomohli mi ve škole, a to:..... (OPEN)
4. Ano, pomohli mi přátelé, kamarádi, známí
5. Ano, pomohli mi v jiné instituci (např. pedagogicko-psychologická poradna, na Úřadu práce, nezisková organizace – Člověk v tísni, nízkoprahový dům, poradenské centrum zřízené městem), a to:..... (OPEN)
6. Ano, pomohl mi někdo jiný, a to:..... (OPEN)

B10. Nyní prosím uveďte, zda Vám někdo pomáhal při výběru zaměstnání. Neptáme se na poslední zaměstnání, ale obecně, jakékoliv, které jste v průběhu života zažil/a.

POKYN: Opravdu je nutné zjistit, kdo respondentům pomáhá s výběrem zaměstnání. Nespokojte se s odpověďmi „nevím“ „nějaký úřad“ apod. Musíte dát respondentům čas, aby se zamysleli.

MULTIPLE

1. Nikdy jsem nebyl/a zaměstnán/a
2. Ne, nikdo mi s výběrem nepomáhal
3. Ano, pomohla mi rodina, a to:..... (OPEN)
4. Ano, pomohli mi ve škole, a to:..... (OPEN)
5. Ano, pomohli mi přátelé, kamarádi, známí
6. Ano, pomohli mi v jiné instituci (např. pedagogicko-psychologická poradna, na Úřadu práce, nezisková organizace – Člověk v tísni, nízkoprahový dům, poradenské centrum zřízené městem) a to:..... (OPEN)
7. Ano, pomohl mi někdo jiný, a to:..... (OPEN)

B11. když jste potřeboval/a informace pro např. výběr školy či zaměstnání, kde jste tyto informace získal/a? Jak jste je našel? Uveďte, prosím, hlavní zdroj informací.

SINGLE

1. někdo mi to řekl, a to:..... (OPEN)
2. na internetu prostřednictvím vyhledávače (google, seznam,...)
3. na internetu – šel/šla jsem přímo na webové stránky ÚP ČR, škol, zaměstnavatelů,.....
4. na internetu - v různých portálech (jakých.....)
5. jinak, prosím uveďte jak:..... (OPEN)

B12. Jaké byly důvody, že jste nikdy nevyužil/a služeb kariérového poradenství?

MULTIPLE

1. Nevěděl/a jsem o nich
2. Neměl/a jsem důvěru k osobám poradců
3. Neměl/a jsem důvěru k institucím, které je nabízely
4. Nebyly v mém dosahu, musel/a bych za nimi cestovat
5. Nerad/a se svěřuji, mám určité zábrany
6. Nepotřeboval/a jsem je
7. Něco jiného, prosím uveďte co:..... (OPEN)

FILTR: B12 = 1

B13. Kdybyste o těchto službách věděl/a, využil/a byste jich?

SINGLE

1. ano
2. ne

FILTR: B13 = 2

B13x. A proč byste služeb kariérového poradenství nevyužil/a?

POKYN: Opravdu je nutné zjistit, důvody, proč by lidé kariérové poradenství nevyužívali. Nespokojte se s odpověďmi „nevím“ „nechtělo by se mi“ , „nemám zájem“ apod. Musíte dát respondentům čas, aby se zamysleli.

OPEN (2X)

C1a. Jmenoval/a byste nějakou skupinu občanů, pro kterou, podle Vašeho názoru, jsou služby kariérového poradenství NEJVÍCE potřebné a užitečné? Prosím vyberte jen jednu z možností.

SINGLE

1. Žáci ZŠ a SŠ
2. Studenti VŠ
3. Nezaměstnané osoby
4. Osoby ve složité životní situaci (např. po výkonu trestu, dlouhodobá nemoc v rodině – péče o osobu blízkou, profesní vyhoření, v dluhové pasti či exekucích)
5. Osoby se zdravotním postižením
6. Osoby měnící práci
7. Osoby v předdůchodovém věku
8. Každý, kdo to potřebuje

FILTR: NEUKAZOVAT MOŽNOST V C1A

C1b. A napadají Vás ještě nějaké další skupiny, které kariérové poradenství potřebují? Můžete uvést více odpovědí.

MULTIPLE

1. Žáci ZŠ a SŠ
2. Studenti VŠ
3. Nezaměstnané osoby
4. Osoby ve složité životní situaci (např. po výkonu trestu, dlouhodobá nemoc v rodině – péče o osobu blízkou, profesní vyhoření, v dluhové pasti či exekucích)
5. Osoby se zdravotním postižením
6. Osoby měnící práci
7. Osoby v předdůchodovém věku
8. Každý, kdo to potřebuje

C2. V jakých životních situacích byste nejspíše využil/a služeb kariérového poradenství Vy sám/a? Můžete uvést více odpovědí.

MULTIPLE

1. při výběru nebo změně školy
2. při výběru nebo změně nebo ztrátě zaměstnání
3. při návratu do zaměstnání po delší době (např. po rodičovské dovolené, nemoci)
4. v obtížné životní situaci (např. po výkonu trestu, dlouhodobá nemoc v rodině – péče o osobu blízkou, profesní vyhoření, v dluhové pasti či exekucích)
5. při pocitu vyhoření
6. v jiné situaci, prosím uveďte jaké:..... (OPEN)
7. nikdy bych tyto služby nevyužil/a

C3. Kde by měl kariérový poradce působit?

SINGLE

1. Ve škole nebo na pracovišti, aby byl k dispozici a měl vazby na danou instituci
2. Určitě mimo školu nebo pracoviště, aby byl zcela nezávislý
3. Někde jinde, prosím uveďte kde:..... (OPEN)

C4. Jaké instituce by podle Vás měly poskytovat kariérové poradenství? Uveďte prosím všechny, co Vás napadnou.

POKYN: Opravdu je nutné zjistit, kde by kariérové poradenství mělo fungovat, jestli to mají být např. úřady práce, nebo nějaké nezávislé instituce, nebo např. na školách apod. Nespokojte se s odpovědí „nevím“, vždy musíte uvést alespoň 1 instituci. Musíte dát respondentům čas, aby se zamysleli.

OPEN (4X)

C5. Co je pro Vás důležité z hlediska vybavení či zařízení služby kariérového poradenství? Vyberte prosím maximálně 3 odpovědi.

MULTIPLE, MAX.3

1. Soukromí pro rozhovor s pracovníkem KP (tedy uzavřená místnost bez účasti dalších osob)
2. Vybavení místnosti počítačem
3. Přístup na internet
4. Pomoc s vyplňováním formulářů
5. Dostatek tištěných brožur
6. Dobře přehledné webové stránky s materiály
7. Interaktivní materiály (videa, DVD, školicí programy na webu...)
8. Dostatek času na konzultaci
9. Něco jiného, prosím uveďte co:..... (OPEN)

C6. Jakým způsobem byste chtěl/a případně s pracovníkem kariérového poradenství komunikovat?

BATERIE: 1=VŽDY, 2=PŘÍLEŽITOSTNĚ, 3=NIKDY

1. Přímé osobní setkání
2. Přes mail či portály
3. Skype či jinou formou přímé e-komunikace
4. Telefonicky
5. Klasickou poštou

C6x. Je ještě nějaká jiná forma komunikace, kterou byste při kariérovém poradenství chtěl/a využívat?

SINGLE

1. Ano, uveďte jaká:..... (OPEN)
2. Ne

D1. Co považujete obecně za největší překážky ve využívání služeb kariérového poradenství? Můžete uvést více možností.

MULTIPLE

1. Lidé o nich nevědí
2. Jsou málo propagovány, není znám jejich přínos
3. Nejsou pro každého dosažitelné (např. je jich málo, dopravně/finančně nedostupné)
4. Lidé k nim asi nemají důvěru
5. Těžko se hledá kvalitní služba
6. Něco jiného, prosím uveďte co:..... (OPEN)
7. Domnívám se, že neexistují žádné obecné překážky

D2. Vnímáte nějaké osobní překážky pro využití služeb kariérového poradenství? Můžete uvést více možností.

MULTIPLE

1. Nechci se nikomu svěřovat
2. Svě věci si řeším sám/a
3. Mám s nimi špatnou zkušenost, už to nechci opakovat
4. Tam, kde jsou v současné době poskytovány, nechci chodit
5. Nedůvěřuji poradcům, kteří je poskytují
6. Nemyslím si, že by mi dokázali pomoci
7. Něco jiného, prosím uveďte co:..... (OPEN)
8. Domnívám se, že neexistují žádné osobní překážky

X1. Můžete mi prosím říct, kolik je Vám let?

OPEN ([PŘÍPUSTNÉ HONOTY = 15-64](#))

X2. Zapište pohlaví

SINGLE

1. Muž
2. Žena

X3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

SINGLE

1. Základní
2. Střední bez maturity
3. Střední s maturitou
4. Vyšší odborná škola
5. Universitní – bakalářské
6. Universitní – magisterské
7. Universitní – doktorské

X4. V současné době jste:

SINGLE

1. studující
2. zaměstnanec
3. podnikající v hlavní výdělečné činnosti (OSVČ + jiné formy podnikání)
4. nezaměstnaný/á
5. v důchodu
6. v domácnosti
7. na mateřské/rodičovské dovolené

[FILTR. X4=1](#)

X4a. A jakou školu aktuálně studujete?

SINGLE

1. Střední
2. Vyšší odbornou
3. Vysokou

X5. Kolik má obec, ve které žijete, obyvatel?

SINGLE

1. do 500 obyvatel
2. 501 – 1 500 obyvatel
3. 1501 – 5 000 obyvatel
4. 5 001 – 20 000 obyvatel
5. 20 001 – 50 000 obyvatel
6. 50 001 – 100 000 obyvatel
7. nad 100 000 obyvatel

X6. Zapište kraj dotazování

SINGLE ([14 KRAJŮ PRO KVÓTY](#))

X7. Zapište okres dotazování

OPEN

Příloha č. 2: Číselník odpovědí

počet v %

A1. Slyšel/a jste někdy o kariérovém poradenství a jeho službách pro občany?

SINGLE

Ano, vím, co to je	536	13,4
Ano, ale znám je jen z doslechu, médií apod.	837	20,9
Ano, spíše nevím přesně, o co jde	760	19,0
Ne, nikdy jsem o tom neslyšel/a	1 875	46,8
Celkem	4 008	100,0

A2a. Kdo si myslíte, že kariérové poradenství nejčastěji poskytuje? Můžete uvést max. 2 instituce či orgány.

POKYN: Nevadí, pokud jste o kariérovém poradenství nikdy neslyšeli. Jde nám o to, kde si myslíte, že by tato služba mohla být poskytována.

OPEN (2X)

Pracovní agentury	286	7,1
Úřad práce	2 206	55,0
Škola / Pedagogicko-psychologická poradna	1 033	25,8
Agentury/Centra pro kariérové poradenství	299	7,5
MPSV/ČSSZ/Kraj/Magistrát	558	13,9
Bankovní/finanční instituce	45	1,1
Internet	63	1,6
Firmy – zaměstnavatelé	148	3,7
Neziskové organizace	95	2,4
Jiné	195	4,9
Neví	553	13,8
Celkem	4 008	136,8

A2b. Nyní Vám přečtu několik institucí a Vy mi prosím řekněte, zda se domníváte, že poskytují kariérové poradenství.

POUZE KLADNÉ ODPOVĚDI

Školy	2 994	74,7
Zaměstnavatelé	1 754	43,8
Sociální služby	2 270	56,6
Neziskové organizaci aj.	2 078	51,8
Úřady práce	3 573	89,1

A3. Využil/a jste někdy Vy sám/anebo někdo z Vašich blízkých služeb kariérového poradenství?

MULTIPLE

Ano, já osobně	573	14,3
Ano, někdo z mých blízkých	307	7,7
Ne, ani já, ani nikdo z mých blízkých	3 153	78,7
Celkem	4 008	100,6

A3 – Výčet volných odpovědí: Kdo z Vašich blízkých využil služeb kariérového poradenství?

Sourozenci	46	1,1
Děti	78	1,9
Rodiče	48	1,2
Partner/Partnerka	10	,2
Manžel/manželka	33	,8
Přátelé	44	1,1
Ostatní	41	1,0
Jiné	2	,0
Neví	5	,1
Celkem	307	7,7

[POKUD A3=1 NEBO 2, PAK B1, JINAK B9](#)

B1. V jaké životní situaci jste Vy nebo Vaši blízcí vyhledal/a služeb kariérového poradenství? Uveďte prosím všechny možnosti.

MULTIPLE

Při výběru / změně střední školy	249	29,1
Při potížích během studia	63	7,4
Při výběru / změně vysoké školy	98	11,5
Při výběru / změně zaměstnání	231	27,0
Při ztrátě zaměstnání	215	25,1
V období nezaměstnanosti	259	30,3
Při přechodu z mateřské / rodičovské dovolené do zaměstnání	80	9,4
V rámci významné životní změny	66	7,7
V jiné situaci	22	2,6
Celkem	855	150,1

B2. V jaké instituci Vám nebo Vaším blízkým bylo poskytnuto kariérové poradenství? Uveďte prosím všechny možnosti.

MULTIPLE

Ve škole	295	34,5
V zaměstnání	79	9,2
Na Úřadu práce	508	59,4
V jiné státní či samosprávné instituci	28	3,3
V neziskové organizaci	24	2,8
U soukromého poradce	81	9,5
Jinde	39	4,6
Celkem	855	123,3

B3. Jakým způsobem probíhalo kariérové poradenství? Uveďte prosím všechny možnosti.

MULTIPLE

Osobní konzultace s poradcem	723	84,6
Telefonická konzultace s poradcem	58	6,8
Písemná konzultace s poradcem	60	7,0
E-mailová konzultace s poradcem	79	9,2
Nepřímo, např. prostřednictvím různých informačních portálů, brožur, letáků apod.	177	20,7
Jinak	49	5,7
Celkem	855	134,0

FILTR: JEN PRO SLUŽBY UVEDENÉ V B3

B4. Jak často byly služby kariérního poradenství Vámi nebo Vašimi blízkými využívány?

BATERIE: 1=JEDNORÁZOVĚ, 2=MÁLOKDY, 3=ČASTO

	Jednorázově		Málokdy		Často		Celkem	
	Počet	%	počet	%	Počet	%	Počet	%
Osobní konzultace s poradcem	431	59,6	146	20,2	146	20,2	723	100,0
Telefonická konzultace s poradcem	24	41,4	27	46,6	7	12,1	58	100,0
Písemná konzultace s poradcem	36	60,0	15	25,0	9	15,0	60	100,0
E-mailová konzultace s poradcem	24	30,4	31	39,2	24	30,4	79	100,0
Nepřímý kontakt, např. prostřednictvím různých informačních portálů, brožur, letáků apod. -	74	41,8	51	28,8	52	29,4	177	100,0
Jinak	34	69,4	9	18,4	6	12,2	49	100,0

B5. Jak dnes hodnotíte službu kariérového poradenství, se kterým máte Vy nebo Vaši blízcí zkušenost? Máme tím na mysli, jak samotné poradenství probíhalo, nikoliv jeho užitečnost, na tu se zeptáme dále.

SINGLE

Velmi pozitivně	200	5,0
Spíše pozitivně	496	12,4
Spíše negativně	81	2,0
Velmi negativně	13	,3
Nevím, nedokážu to posoudit	65	1,6
Celkem	855	21,3

B6. A považujete službu kariérového poradenství, se kterou máte Vy nebo Vaši blízcí zkušenosti, za užitečnou, tedy pomohla vyřešit problém?

SINGLE

Služba pomohla významně problém vyřešit	253	6,3
Služba pomohla problém vyřešit, ale mohlo to být lepší	298	7,4
Příliš to nepomohlo	204	5,1
Služba vůbec nepomohla, bylo to úplně zbytečné	55	1,4
Nevím, nedokážu to posoudit	45	1,1
Celkem	855	21,3

B7. Setkal/a jste se Vy nebo Vaši blízcí v průběhu poskytování kariérového poradenství s něčím nepříjemným, co Vám opravdu vadilo? (Například přístup poradce, nedůvěra k poradci, způsob vedení rozhovoru, prostředí, dosažitelnost služby apod.).

SINGLE

Ano	127	3,2
Ne	566	14,1
Nevím, nedokážu to posoudit	162	4,0
Celkem	855	21,3

B7 – Výčet volných odpovědí: Ano.

Arogance	24	,6
Nízká kvalita	15	,4
Obecnost	7	,2
Málo času, vše moc rychlé, povrchní	6	,1
Neochota	6	,1
Způsob jednání	39	1,0
Čekací doba, zdlouhavé	8	,2
Jiné	19	,5
Neví	3	,1
Celkem	127	3,2

B8. Co by přispělo ke zlepšení služby, kterou jste vy nebo Vaši blízcí využili? Máme tím na mysli, jestli Vám něco chybělo či něco působilo rušivě, nedostatečně a šlo by to jinak, a to jak u formy – podoby poskytnuté služby (např. špatné, stísněné prostory, špatné počítačové či jiné vybavení, otevírací doba, lepší poskytnuté materiály,...) tak u obsahu (potřeboval/a jste jiné informace, nerozuměl/a jste sdělení, špatně nastavená komunikace,...).

OPEN (2X)

Žádné připomínky / bez výhrad	171	20,0
čas (na uchazeče, častější kontakty, délka kurzu)	102	11,9
osobní přístup k uchazeči	75	8,8
chování pracovníků na úřadě/ komunikace	80	9,4
dostupnost	15	1,8
lepší prostory/ vybavení	52	6,1
kvalifikovanější pracovníci	41	4,8
lepší informace/informovanost (nabídky, materiály)	96	11,2
jiné	130	15,2
neví	202	23,6
Celkem	855	112,7

B8x. Využil/a byste Vy osobně nebo Vaši blízcí ještě někdy služeb kariérového poradenství?

Ano	423	10,6
Ne	234	5,8
Nevím, nedokážu to posoudit	198	4,9
Celkem	855	21,3

B9. Nyní prosím uveďte, zda Vám někdo pomáhal při výběru střední nebo vysoké školy.

POKYN: Opravdu je nutné zjistit, kdo respondentům pomáhá s výběrem školy. Nespokojíte se s odpověďmi „nevím“, „nějaký úřad“ apod. Musíte dát respondentům čas, aby se zamysleli.

MULTIPLE

Ne, střední, ani vysokou školu jsem nikdy nevybíral/a / nestudoval/a	258	6,4
Ne, nikdo mi s výběrem nepomáhal	1 827	45,6
Ano, pomohla mi rodina	1 406	35,1
Ano, pomohli mi ve škole	416	10,4
Ano, pomohli mi přátelé, kamarádi, známí	403	10,1
Ano, pomohli mi v jiné instituci	80	2,0
Ano, pomohl mi někdo jiný	65	1,6
Celkem	4 008	111,2

B9 – Výčet volných odpovědí: Pomáhala rodina.

matka	284	7,1
otec	133	3,3
rodiče	921	23,0
prarodiče	2	,0
manžel/ka, partner/ka	2	,0
sourozenci	25	,6
jiní příbuzní	37	,9
Neví	2	,0
Celkem	1 406	35,1

B9 – Výčet volných odpovědí: Pomáhala škola.

poradna či poradce	104	2,6
Úřad práce	2	,0
základní škola	11	,3
střední škola	3	,1
informační materiály	4	,1
personalista od zaměstnavatele, veletrh	9	,2
jednotliví učitelé	263	6,6
ostatní	11	,3
Jiné	6	,1
Neví	3	,1
Celkem	416	10,4

B9 – Výčet volných odpovědí: Pomáhali jiné instituce.

Pedagogicko-psychologická poradna	30	,7
Úřad práce	32	,8
neví	2	,0
ostatní	16	,4
Celkem	80	2,0

B10. Nyní prosím uveďte, zda Vám někdo pomáhal při výběru zaměstnání. Neptáme se na poslední zaměstnání, ale obecně, jakékoliv, které jste v průběhu života zažil/a.

MULTIPLE

Nikdy jsem nebyl/a zaměstnán/a	239	6,0
Ne, nikdo mi s výběrem nepomáhal	2 493	62,2
Ano, pomohla mi rodina	526	13,1
Ano, pomohli mi ve škole	82	2,0
Ano, pomohli mi přátelé, kamarádi, známí	641	16,0
Ano, pomohli mi v jiné instituci	115	2,9
Ano, pomohl mi někdo jiný	63	1,6
Celkem	4 008	103,8

B10 – Výčet volných odpovědí: Pomáhala rodina.

matka	88	2,2
otec	102	2,5
rodiče	185	4,6
prarodiče	13	,3
manžel/ka, partner/ka	67	1,7
sourozenci	21	,5
děti	2	,0
jiní příbuzní	44	1,1
neví	4	,1
Celkem	526	13,1

B10 – Výčet volných odpovědí: Pomáhala škola.

učitel/ka	28	,7
personalista ze zaměstnání	7	,2
inzerce umístěná ve škole	3	,1
prostřednictvím praxe	9	,2
poradce (výchovní)	9	,2
ostatní	25	,6
neví	1	,0
Celkem	82	2,0

B11. když jste potřeboval/a informace pro např. výběr školy či zaměstnání, kde jste tyto informace získal/a? Jak jste je našel? Uveďte, prosím, hlavní zdroj informací.

SINGLE

Někdo mi to řekl	1 043	26,0
Na internetu prostřednictvím vyhledávače (Google, Seznam apod.)	1 172	29,2
Na internetu – šel/šla jsem přímo na webové stránky Úřadu Práce, škol, zaměstnavatelů apod.	974	24,3
Na internetu – na různých portálech	118	2,9
Jinak	701	17,5
Celkem	4 008	100,0

B11 – Výčet volných odpovědí: Někdo mi to řekl.

Rodiče, rodina	306	7,6
Kamarádi, známí, kolegové v práci, spolužáci	377	9,4
Škola, pedagog, výchovný poradce, psycholog	243	6,1
Budoucí zaměstnavatel, nábor, osobně se zástupci fy.	47	1,2
Úřad práce	16	,4
Inzerce, informační letáky	11	,3
jiné	15	,4
bez odpovědi, neví	28	,7
Celkem	1 043	26,0

B11 – Výčet volných odpovědí: Na internetu.

jobs.cz	54	1,3
linkedin	3	,1
prace.cz	33	,8
ostatní	22	,5
Neví	6	,1
Celkem	118	2,9

B12. Jaké byly důvody, že jste nikdy nevyužil/a služeb kariérového poradenství?**MULTIPLE**

Nevěděl/a jsem o nich	1 514	44,1
Neměl/a jsem důvěru k osobám poradců	229	6,7
Neměl/a jsem důvěru k institucím, které je nabízely	143	4,2
Nebyly v mém dosahu, musel/a bych za nimi cestovat	154	4,5
Nerad/a se svěřuji, mám určité zábrany	202	5,9
Nepotřeboval/a jsem je	1 674	48,7
Jiný důvod	223	6,5
Celkem	3 435	120,5

B12 – Výčet volných odpovědí: Z jakých důvodů jste nikdy nevyužil/a služeb kariérového poradenství?

dříve služba neexistovala či neznal/a	179	4,5
není či nebylo potřeba	17	,4
obava z kvality, vysoké ceny, dostupnosti	14	,3
uvažuje o využití či využila	3	,1
ostatní	7	,2
Neví	3	,1
Celkem	223	5,6

FILTR: B12 = 1**B13. Kdybyste o těchto službách věděl/a, využil/a byste jich?****SINGLE**

Ano	975	24,3
Ne	539	13,4
Celkem	1 514	37,8

FILTR: B13 = 2

B13x. A proč byste služeb kariérového poradenství nevyužil/a?

OPEN (2X)

Dokáže si poradit sám	146	27,1
Nevěří poradenství, zbytečné	119	22,1
Rady spíše od jiných	26	4,8
Nepotřebuje	118	21,9
Nic o tom neví	13	2,4
Jiné obavy	33	6,1
Není pro něj (věk, specializace...)	34	6,3
Jiné	42	7,8
Neví	45	8,3
Celkem	539	106,9

C1a. Jmenoval/a byste nějakou skupinu občanů, pro kterou, podle Vašeho názoru, jsou služby kariérového poradenství NEJVÍCE potřebné a užitečné? Prosím vyberte jen jednu z možností.

SINGLE

Žáci základních a studenti středních škol	649	16,2
Studenti vysokých škol	159	4,0
Nezaměstnané osoby	730	18,2
Osoby ve složité životní situaci	717	17,9
Osoby se zdravotním postižením	236	5,9
Osoby měnící práci	209	5,2
Osoby v předdůchodovém věku	163	4,1
Každý, kdo to potřebuje	1145	28,6
Celkem	4008	100,0

C1b. A napadají Vás ještě nějaké další skupiny, které kariérové poradenství potřebují? Můžete uvést více odpovědí.

MULTIPLE

Žáci základních a studenti středních škol	1 155	28,8
Studenti vysokých škol	855	21,3
Nezaměstnané osoby	1 713	42,7
Osoby ve složité životní situaci	1 487	37,1
Osoby se zdravotním postižením	1 411	35,2
Osoby měnící práci	1 041	26,0
Osoby v předdůchodovém věku	1 159	28,9
Každý, kdo to potřebuje	1 006	25,1
Celkem	4 008	245,2

C2. V jakých životních situacích byste nejspíše využil/a služeb kariérového poradenství Vy sám/a? Můžete uvést více odpovědí.

MULTIPLE

Při výběru nebo změně školy	467	11,7
Při výběru nebo změně nebo ztrátě zaměstnání	1 900	47,4
Při návratu do zaměstnání po delší době	942	23,5
V obtížné životní situaci	1 451	36,2
Při pocitu vyhoření	938	23,4
V jiné situaci	64	1,6
Nikdy bych tyto služby nevyužil/a	552	13,8
Celkem	4 008	157,5

C2x – Výčet volných odpovědí: V jiné životní situaci.

Změna zdravotního stavu	4	,1
Kdyby bylo potřeba (obecně)	2	,0
Neví	14	,3
V souvislosti s prací	22	,5
Věk (důchod...)	3	,1
Při výběru práce/školy	6	,1
pokud by byly služby kvalitní	6	,1
Jiné	7	,2
Celkem	64	1,6

C3. Kde by měl kariérový poradce působit?

SINGLE

Ve škole nebo na pracovišti, aby byl k dispozici a měl vazby na danou instituci	1 211	30,2
Určitě mimo školu nebo pracoviště, aby byl zcela nezávislý	2 592	64,7
Někde jinde	205	5,1
Celkem	4 008	100,0

C3x – Výčet volných odpovědí: Někde jinde.

Nezáleží na tom	37	,9
Nikde	18	,4
Úřady st. Správy/samosprávy	94	2,3
Neví	22	,5
Jiné	34	,8
Celkem	205	5,1

C4. Jaké instituce by podle Vás měly poskytovat kariérové poradenství? Uvedte prosím všechny, co Vás napadnou.

OPEN

Školy, vzdělávací zařízení	1 657	41,3
Pracovní agentury, soukromníci	460	11,5
Úřady práce	2 856	71,3
Městské/obecní úřady	167	4,2
Ministerstva, státní instituce	87	2,2
Banky, pojišťovny	15	,4
Poradny, ped-psych poradny	161	4,0
Nezávislé organizace	328	8,2
Neziskové organizace	262	6,5
Sociální úřady	284	7,1
Zaměstnavatelé	304	7,6
Jiné	237	5,9
Neví	415	10,4
Celkem	4 008	180,5

C5. Co je pro Vás důležité z hlediska vybavení či zařízení služby kariérového poradenství? Vyberte prosím maximálně 3 odpovědi.

MULTIPLE

Soukromí pro rozhovor s pracovníkem kariérového poradenství	2 736	68,3
Vybavení místnosti počítačem	337	8,4
Přístup na internet	828	20,7
Pomoc s vyplňováním formulářů	1 378	34,4
Dostatek tištěných brožur	326	8,1
Dobře přehledné webové stránky s materiály	1 091	27,2
Interaktivní materiály (videa, DVD, školicí programy na webu...)	454	11,3
Dostatek času na konzultaci	2 525	63,0
Něco jiného	130	3,2
Celkem	4 008	244,6

C5x – Výčet volných odpovědí: Něco jiného.

Široká nabídka služeb	5	,1
Flexibilita (čas i místo)	4	,1
Informovanost pracovníka	10	,2
Schopnosti pracovníka	34	,8
Lidský přístup pracovníka	17	,4
Nízká cena služeb	4	,1
Příjemné prostředí	4	,1
Jiné	16	,4
Neví	36	,9
Celkem	130	3,2

C6. Jakým způsobem byste chtěl/a případně s pracovníkem kariérového poradenství komunikovat?

BATERIE: 1=VŽDY, 2=PŘÍLEŽITOSTNĚ, 3=NIKDY

	Vždy		Příležitostně		Nikdy		Celkem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Přímé osobní setkání	2 916	72,8	962	24,0	130	3,2	4 008	100,0
Přes mail či portály	890	22,2	2 525	63,0	593	14,8	4 008	100,0
Skype či jinou formou přímé e-komunikace	386	9,6	2 090	52,1	1532	38,2	4 008	100,0
Telefonicky	533	13,3	2 678	66,8	797	19,9	4 008	100,0
Klasickou poštou	151	3,8	1 350	33,7	2 507	62,5	4 008	100,0

C6x. Je ještě nějaká jiná forma komunikace, kterou byste při kariérovém poradenství chtěl/a využívat?

SINGLE

Ano	166	4,1
Ne	3 842	95,9
Celkem	4 008	100,0

C6x – Výčet volných odpovědí pro variantu ANO

Mobilní aplikace	1	,0
WhatsApp, Messenger apod.	35	,9
Mail	8	,2
FB, soc. síť	19	,5
Ano, ale neví	15	,4
Osobní návštěva	42	1,0
SMS	4	,1
Jiné	42	1,0
Celkem	166	4,1

D1. Co považujete obecně za největší překážky ve využívání služeb kariérového poradenství? Můžete uvést více možností.

MULTIPLE

Lidé o nich nevědí	2 453	61,2
Jsou málo propagovány, není znám jejich přínos	1 798	44,9
Nejsou pro každého dosažitelné (např. je jich málo, dopravně/finančně nedostupné)	1 085	27,1
Lidé k nim asi nemají důvěru	1 529	38,1
Těžko se hledá kvalitní služba	1 156	28,8
Něco jiného	64	1,6
Domnívám se, že neexistují žádné obecné překážky	236	5,9
Celkem	4 008	207,6

D1 – Výčet volných odpovědí: Něco jiného.

Nedůvěra ve služby	12	,3
Chování poradců	6	,1
Věk či zdravotní stav	2	,0
Finanční náklady	12	,3
Neochota, lenost	1	,0
Nepotřebuje služby	6	,1
Zabírá to moc času, dostupnost	3	,1
Chybí informace	8	,2
Není to potřeba	3	,1
Jiné	11	,3
Celkem	64	1,6

D2. Vnímáte nějaké osobní překážky pro využití služeb kariérového poradenství? Můžete uvést více možností.**MULTIPLE**

Nechci se nikomu svěřovat	612	15,3
Své věci si řeším sám/a	1 552	38,7
Mám s tím špatnou zkušenost, už to nechci opakovat	126	3,1
Tam, kde jsou v současné době poskytovány, nechci chodit	194	4,8
Nedůvěřuji poradcům, kteří je poskytují	472	11,8
Nemyslím si, že by mi dokázali pomoci	736	18,4
Něco jiného	137	3,4
Domnívám se, že neexistují žádné osobní překážky	1 382	34,5
Celkem	4 008	130,0

D2 – Výčet volných odpovědí: Něco jiného.

Nedůvěra ve služby	15	,4
Chování poradců	7	,2
Věk či zdravotní stav	16	,4
Finanční náklady	16	,4
Neochota, lenost	4	,1
Nepotřebuje služby	29	,7
Zabírá to moc času, dostupnost	13	,3
Chybí informace	30	,7
Jiné	7	,2
Celkem	137	3,4

X1. Můžete mi prosím říct, kolik je Vám let?

OPEN (PŘÍPUSTNÉ HONOTY = 15-64)

15-19 let	266	6,6
20-29 let	683	17,0
30-45 let	1 524	38,0
46-54 let	718	17,9
55-64 let	817	20,4
Celkem	4 008	100,0

X2. Zapište pohlaví

SINGLE

Muž	2 024	50,5
Žena	1 984	49,5
Celkem	4 008	100,0

X3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

SINGLE

Základní	463	11,6
Vyučen/a / Střední bez maturity	1 364	34,0
Vyučen/a / Střední s maturitou	1 299	32,4
Vyšší odborná škola	106	2,6
Univerzitní – bakalářské	222	5,5
Univerzitní – magisterské	481	12,0
Univerzitní – doktorské	73	1,8
Celkem	4 008	100,0

X4. V současné době jste:

SINGLE

Studující	421	10,5
Zaměstnanec	2 511	62,6
Podnikatel nebo živnostník (OSVČ)	338	8,4
Nezaměstnaný/-á	107	2,7
V důchodu	344	8,6
V domácnosti	65	1,6
Na mateřské/rodičovské dovolené	222	5,5
Celkem	4 008	100,0

[FILTR. X4=1](#)**X4a. A jakou školu aktuálně studujete?**

SINGLE

Střední	245	6,1
Vyšší odbornou	12	,3
Vysokou	164	4,1
Celkem	421	10,5

X5. Kolik má obec, ve které žijete, obyvatel?**SINGLE**

Do 500 obyvatel	289	7,2
501 – 1.500 obyvatel	584	14,6
1.501 – 5.000 obyvatel	645	16,1
5.001 – 20.000 obyvatel	714	17,8
20.001 – 50.000 obyvatel	471	11,8
50.001 – 100.000 obyvatel	410	10,2
Více než 100.000 obyvatel	895	22,3
Celkem	4 008	100,0

X6. Kraj dotazování**SINGLE (14 KRAJŮ PRO KVÓTY)**

Hlavní město Praha	509	12,7
Středočeský	503	12,5
Jihočeský	244	6,1
Plzeňský	219	5,5
Karlovarský	114	2,8
Ústecký	309	7,7
Liberecký	166	4,1
Královéhradecký	203	5,1
Pardubický	194	4,8
Vysočina	193	4,8
Jihomoravský	441	11,0
Olomoucký	234	5,8
Zlínský	221	5,5
Moravskoslezský	458	11,4
Celkem	4 008	100,0